

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ahnetavle for
Hans Nielsen

AHNETAVLE

FOR

HANS NIELSEN

AHNETAVLE

FOR

HANS NIELSEN

(De omtalte Personer, som har ejet Gaarden, nuværende Matr. Nr. 8 i Ørbæk By, eller som har været gift med Ejere af Gaarden, er omtalt under Gengivelsen af Gaardens Historie og vil ikke blive omtalt her).

Nr. 1.

Jørgen Nielsen.

Omtalt i Gengivelsen af Gaardens Historie.

Nr. 2.

Johanne Marie Larsen.

Omtalt i Gengivelsen af Gaardens Historie.

Nr. 3.

Niels Andersen.

Omtalt i Gengivelsen af Gaardens Historie.

Nr. 4.

Mette Jørgensdatter.

Omtalt i Gengivelsen af Gaardens Historie.

Nr. 5.

Lars Hansen.

Han blev ifølge Folketællingen for Ellested Sogn 1801 født omkring 1799 i Kullerup By.

Omkring 1831 blev han gift med Johanne Pedersdatter, der var født ca. 1803. Med hende havde han Børnene Hans, født ca. 1832; Anne Kathrine, født ca. 1833, og Karen, født ca. 1835. Hans Hustru døde mellem 1834 og 1840, og i samme Tidsrum giftede han sig med Kirsten Jørgensdatter, der var født i Øxendrup Sogn ca. 1800. Med hende havde han Datteren Johanne Marie. Lars Hansen døde i Tidsrummet 1840—1845.

Nr. 6.

Kirsten Jørgensdatter.

Hun blev ifølge Folketællingerne født i Øxendrup Sogn omkring Aar 1800. Før hun blev gift med Lars Hansen i Ellested, havde hun en Datter, Ane Kirstine Larsen, der var født ca. 1824. Efter at Lars Hansen var død, drev hun Gaarden i Ellested videre

og nævnes paa Gaarden som Enke ved Folketællingerne 1845—1850—1855—1860. I 1880 boede hun hos Svigersønnen Jørgen Nielsen i Ørbeck. Hun døde mellem 1880 og 1890.

Nr. 7.

Anders Nielsen.

Han blev født i Sentved og døbt i Ørbæk Kirke den 1./2. 1758. Ifølge Kirkebogen for Ørbæk Sogn blev han konfirmeret den 22./4. 1775. Han boede da stadig i Sentved.

Den 1./9. 1783 blev han trolovet med Anna Nielsdatter, der boede i Risene. Hun blev boende hos sine Forældre vel sagtens helt til Anders Nielsen fæstede sin Fødegård i Sentved i 1793.

Ved Folketællingen i 1787 var Anders Nielsen Ladefoged paa Ørbæklunde Hovedgaard. Af Lægdsrullen for Ørbæk Sogn 1792 fremgaar det, at han var 63.1/2 Tommer høj, og at han da stadig opholdt sig paa Ørbæklunde. Efter Lægdsrullen havde han tjent som Soldat i 7 Aar.

Den 22./7. 1793 fik Anders Nielsen Fæstebrev paa sin Fødegård i Sentved. Broderen Peder Nielsen havde da haft den i Fæste siden 1788. I Landgilde skulde han aarlig svare 3 Tdr. Byg, 5 Tdr. Havre, 1 Otting Smør, 1 Gaas og 2 Høns. I Hovningspenge skulde han aarlig betale 12 Rigsdaler. Saa længe hans Forældre levede skulde de aarlig have 12 Skp. Rug, 12 Skp. Malt, 2 Skp. Byggryn, 2 fede Gæs, 2 Læs Tørv samt Føde til 1 Ko og 2 Faar. Til Vitterlighed underskrev Erik Clausen og Peder Nielsen.

Ved Folketællingen 1801 nævnes Anders Nielsen og Hustru som Gaardfolk i Sentved By.

Gaardens gamle Matrikelshartkorn var ifølge Fæstebrevet af 1793 7 Tdr. 6 Skp. Ifølge den nugældende Matrikulering er Gaarden paa godt 57 Tdr. Land og har Matr. Nr. 3 i Sentved By med Hartkorn ~~X6~~ 3 Tdr. 3 Fdk. 1.1/4 Alb.

Anders Nielsen døde den 9./9. 1827, 70 Aar gammel. Han blev begravet den 14./9. I Skiftet efter ham er blandt Efterladenskaberne opregnet et 8 Dages Stueur i Dagligstuen og adskillige Fyrre- og Egetræskister i Øverstestuen. I Hestestalden fandtes bl. a. en Sadel med Bidsel. Besætningen bestod af 6 Malkekøer, 1 Kalv og 3 Kvier. Desuden var der 14 Faar med Lam, 12 Gæs og 8 Høns. I rede Penge fandtes 60 Rigsbankdaler. Alt i alt sattes Værdien af det efterladte til 373 Rigsbankdaler 2 Mark og 5 Skilling. De myndige Arvinger havde ved deres Giftermaal allerede modtaget Størstedelen af deres Andel i Arven. Til Slut i Skiftet bestemmes det, at Enken tillades at sidde i uskiftet Bo.

Anders Nielsens ældste Barn var Sønnen Niels, der blev døbt 18./1. 1784. Han overtog nuværende Matr. Nr. 8 i Ørbæk By.

Næstældst var Datteren, Margrethe. Hun blev født i Ørbæk By hos sin Morfader der. Hun blev døbt den 27./8. 1786. Ved Folketællingen 1787 nævnes hun sammen med Moderen som boende hos dennes Forældre i Ørbæk By. Ved Folketællingen 1801 nævnes hun hos Forældrene paa Gaarden i Sentved. Ifølge Skiftet efter Anders Nielsen boede hun ved dennes Død hjemme og var ugift.

Sønnen Rasmus blev døbt den 8. Maj 1789. Ved Daaben var Jomfru Anna Kirstine Lange paa Ørbæklunde blandt Fadderne. Rasmus Andersen nævnes paa Gaarden i Sentved ved Folketællingen 1801. Ifølge Skiftet efter Faderen var han ved dennes Død gift og havde en Gaard i Ørbæk.

Den 11./9. 1791 fik Anders Nielsen og Hustru en Datter, Maren, døbt i Ørbæk. Denne Datter døde dog kun 2.1/2 Aar gammel og blev begravet den 15./1. 1794.

En Søn, Hans, blev født i Sentved den 11./6. 1793. Han blev døbt den 16./6. samme Aar. Ved Folketællingen i 1801 nævnes han paa Gaarden i Sentved. I 1827 var han ifølge ovennævnte Skifte gift og boede som Boelsmand paa Frørup Mark.

Den 23./3. 1796 blev Sønnen Anders født i Sentved. Han blev døbt to Dage senere. Han døde allerede den 14./4. samme Aar og blev begravet tre Dage senere.

En Datter Maren blev født i Sentved den 9./3. 1797. Hun blev døbt den 12./3. samme Aar. Hun nævnes ikke ved Folketællingen 1801 og var sikkert død paa dette Tidspunkt.

Endnu en Datter blev født den 15./3. 1799. Hun blev den 21./3. 1799 døbt Karen. Hun nævnes paa Gaarden i Sentved ved Folketællingen 1801. Ved Faderens Død var hun ifølge Skiftet gift med Morten Andersen, der var Gaardmand i Taarup.

Endnu en Datter, Maren, nævnes i Skiftet efter Faderen. Hun var ifølge Skiftet 24 Aar gammel, og skulde altsaa være født i 1803. Hun var ugift i 1827 og boede hos Moderen i Sentved.

Nr. 8.

Anne Nielsdatter.

Hun blev døbt den 28./4. 1765 i Ørbæk.

Den 1. September 1783 blev hun trolovet med Anders Nielsen fra Sentved.

Ved Folketællingen 1787 boede hun sammen med sine to Børn hos sine Forældre i Ørbæk By. Ved Folketællingen 1801 boede hun sammen med sin Ægtefælle paa dennes Gaard i Sentved By.

Anne Nielsdatter døde 68 Aar gammel den 23./5. 1833. Hun boede da i Sentved.

Nr. 9.

Jørgen Nielsen.

Omtalt under Gaardens Historie.

Nr. 10.

Anne Olufsdatter.

Omtalt i Gengivelsen af Gaardens Historie.

Nr. 11.

Hans Justsen.

Hans Justsen er ved Folketællingen 1801 32 Aar gammel og skulde saaledes være født omkring 1769. Af Folketællingen for Ellested Sogn 1845 ses, at han var født i Ellested Sogn. I Folketællingerne 1801 og 1834 nævnes han som Gaardmand i Lindeskov. Ved Folketællingerne 1840 og 1845 er han Aftægtsmand i Lindeskov. Efter Folketællingerne havde han 3 Sønner, Rasmus, Lars og Hans, der blev født henholdsvis ca. 1797, ca. 1799 og ca. 1808. Hans Justsen døde sandsynligvis mellem 1845 og 1850.

Nr. 12.

Karen Rasmusdatter.

Ved Folketællingen 1787 nævnes hun hos sine Forældre i Kullerup i Ellested Sogn, hvor hun sandsynligvis er født. Hun var da 16 Aar gammel og var altsaa født omkring 1771. Hun nævnes sammen med sin Mand ved Folketællingen 1801 i Lindeskov By. Hun døde inden 1834.

Nr. 15.

Niels Andersen.

Niels Andersen blev døbt den 12./11. 1724. Han var født i Sentved. Faddere var: Anne Marie Winthers, Anders Pedersen, Niels Nielsen, Lauridts Olufsen, Karen Jensdatter og Anne Ipsdatter. Han blev konfirmeret i Foraaret 1742.

Den 5. Januar 1752 fik Niels Andersen Fæstebrev paa sin Faders Gaard i Sentved. Gaarden var paa 7 Tdr. 6 Skp. Hartkorn. I Fæste betalte han 20 Rigsdaler.

Den 31. Januar blev han trolovet med Maren Andersdatter fra Sentved. De blev viede den 3. Marts samme Aar.

Ved Folketællingen 1787 nævnes Niels Andersen og Maren Andersdatter som Gaardfolk i Sentved By. I 1788 overlod Niels Andersen Gaarden til Sønnen Peder, som i 1793 overlod den til Broderen Anders.

Niels Andersen døde den 8. Juli 1796 og blev begravet den 13. i samme Maaned. Han blev 72 Aar gammel.

Ældst blandt Niels Andersens Børn var Datteren, Johanne, der blev døbt den 6. Januar 1753.

Derefter fulgte Sønnen, Anders, som blev døbt den 14. Juli 1754. Han døde imidlertid som lille, og blev begravet den 26. December 1755.

Den 4./2. 1756 fik Niels Andersen døbt en Datter ved Navn Zid-sel. Blandt Fadderne ved Daaben var Degnens Hustru Anne Elisabeth Bechers.

Sønnen Anders blev døbt den 2./2. 1758. Han er omtalt under Nr. 7.

Den 10. Januar 1762 havde Niels Andersen sine Tvillingebørn i Kirke. Det ene af Børnene var en Pige, der fik Navnet Maria. Hun blev i 1783 trolovet med Gaardmand Lauritz Christensen i Frørup.

Det andet Tvillingebarn fik Navnet Peder. Han blev konfirmeret i 1779. Ved Folketællingen 1787 nævnes han som eneste hjemmeværende Barn hos Forældrene i Sentved. Den 23. Maj 1788 overtog han sin Faders Gaard i Sentved, som han derefter drev til 1793, da han overlod den til Broderen Anders. I 1793 overtog Peder Nielsen afdøde Rasmus Gregersens Gaard i Sentved. Peder Nielsen ægtede samtidig Rasmus Gregersens Enke, Kirsten Hansdatter. Kirsten Hansdatter døde i 1798 (begravet 30./4.), 34 Aar gammel. Ifølge Skifte efter hende havde Peder Nielsen 4 Børn med hende. Ældst var Sønnen Knud, der var født omkring 1793. Dernæst fulgte Døtrene Maren og Abelone, døbt henholdsvis 14./12. 1794 og 25./4. 1796. Yngst var Sønnen Rasmus, der var født 12./4. 1798. De to yngste Børn døde af Børnekopper ved Nytaarstid 1802. Efter Kirsten Hansdatters Død trolovedes Peder Nielsen med sin Broders Tjenestepige, Anna Larsdatter. Trolovelsen fandt Sted den 25./5. 1798. I dette Ægteskab kendes 4 Børn. Ældst var Datteren Kirsten, som blev født den 26./2. 1799. Hun døde af Børnekopper den 28./12. 1801. Næstældste Barn var Datteren Maria, der blev døbt den 23./11. 1800. Hun døde allerede i 1801. Ved Folketællingen 1801 nævnes Peder Nielsens Børn af 1ste Ægteskab, og Datteren Kirsten af 2det Ægteskab. Dette tyder paa, at Datteren Maria er død før den 1./2. 1801, da Folketællingen blev udarbejdet. Den 17./12. 1801 fik Peder Nielsen sin Søn Niels døbt. Det yngste Barn var dødfødt og kom til Verden den 11./11. 1807. Denne Fødsel havde efter Kirkebogens Udsagn nær kostet Moderens Liv, som kun blev reddet ved en dygtig Jor-demoders Indsats.

Peder Nielsen døde 58 Aar gammel den 31./5. 1820. Han blev begravet den 5. i den følgende Maaned. Enken, Anna Larsdatter, ansøgte Kongen om at maatte sidde i uskiftet Bo, da hun var saa fattig, at hun straks maatte gøre Laan.

Nr. 16.

Maren Andersdatter.

Hun blev døbt den 11./6. 1730 i Ørbæk. Den 31./1. 1752 blev hun trolovet med Niels Andersen i Sentved, med hvem hun blev gift den 3. Marts samme Aar.

I Kirkebogen for Ørbæk Sogn nævnes det, at hun stod Fadder ved en Barnedaab hos en Familie fra Sentved i 1765.

Ved Folketællingen 1787 nævnes hun sammen med sin Mand i Sentved By.

Maren Andersdatter døde den 22./6. 1796, 66 Aar gammel. Hun blev begravet den 29. i samme Maaned.

Nr. 17.

Niels Dinesen.

Han blev døbt i Ørbæk den 5./10. 1733. Den 3./7. 1761 blev han i Svindinge gift med Karen Rasmusdatter. Ved Folketællingerne 1787 og 1801 boede han som Gaardmand i Ørbæk By. Efter Folketællingen havde han 2 Børn foruden den Datter, som blev gift med Anders Nielsen i Sentved. Det drejede sig om Sønnen Dines, der var født omkring 1777 og Datteren Maren, der var født omkring 1767. Alle tre Børn nævnes hos Forældrene i 1787, men i 1801 nævnes kun Datteren Maren, der da var gift med den eet Aar yngre Peder Knudsen. Niels Dinesen døde i Ørbæk den 20./2. 1819, 86 Aar gammel.

Nr. 18.

Karen Rasmusdatter.

Hun blev født i Svindinge omkring 1740. Hun blev gift med Niels Dinesen fra Ørbæk den 3./7. 1761. Hun nævnes sammen med ham ved Folketællingerne 1787 og 1801. Karen Rasmusdatter døde i Sentved den 27./3. 1810, 70 Aar gammel.

Nr. 19.

Niels Jørgensen.

Omtalt i Gengivelsen af Gaardens Historie.

Nr. 20.

Mette Hansdatter.

Omtalt i Gengivelsen af Gaardens Historie.

Nr. 25.

Rasmus Rasmussen.

Han kendes kun fra Folketællingen 1787 for Ellested Sogn, Kullerup By, da han boede her som Gaardmand. Han var da 44 Aar gammel, og skulde derefter være født omkring 1743. Der nævnes 4 Børn i Folketællingen 1787, nemlig Karen, 16 Aar gammel (iden-

tisk med Ahnetavlens Nr. 12); Elizabeth, 14 Aar gammel; Rasmus, 11 Aar gammel og Mette, 7 Aar gammel.

Nr. 26.

Kirsten Rasmusdatter.

Ogsaa hun kendes kun fra Folketællingen 1787 for Ellested Sogn. Hun boede da hos sin Mand i Kullerup By. Hun var 45 Aar gammel i 1787 og skulde altsaa være født omkring 1742.

Nr. 31.

Anders Jeppesen.

Anders Jeppesen blev døbt den 16./12. 1688. Han var født i Sentved. Fadderne var: Applone Møllers, Rasmus Hansen i Sentved, Niels Jensen i Sentved og Karen Jørgensdatter og Anne Niels Laurids fra Eble.

Den 17. Januar 1714 fæstede han Faderens Gaard i Sentved. Faderen havde overladt ham Gaarden »formedelst Siugdum og Svagheds tiltagelse«.

Omtrent samtidig med Overtagelsen af Gaarden blev han i Vindinge gift med Sidsel Pedersdatter fra Vindinge.

I 1717 nævnes han som Vidne i en Sag ved Holckenhavns Birketing. Det drejede sig om en Sag, hvor Frørupmændene var indstævnedes for Kvægtyveri, Overfald m. m. paa nogle Sentved Mænd. Aarsagen til Optøjerne var, at Sentvedmændene havde forsømt Vedligeholdelsen af et Led, de havde fælles med Frørupmændene, og de sidste havde saa egenmæssigt pantet Sentvedmændene.

I 1739 nævnes Anders Jeppesen som Fadder ved en Barnedaab.

Efter at hans første Hustru var død i 1743, giftede Anders Jeppesen sig med Johanne Pedersdatter. Hun døde i 1751.

I 1752 afstod Anders Jeppesen Gaarden til Sønnen Niels Andersen. Anders Jeppesen døde i Sentved i 1764. Han blev begravet den 2./5. 1764.

Den 20. Januar 1715 blev Anders Jeppesens ældste Barn, Karen, døbt i Ørbæk. Denne Datter blev den 25. Juni 1743 viet til Hans Olufsen i Eble Hus. Hans Olufsen maa imidlertid være død, for den 27. Juni 1753 blev hun viet til Hans Erichsen, der saa overtog Eble Hus.

Den 14. Marts 1717 fik Anders Jeppesen endnu en Datter døbt. Hun fik Navnet Kirsten. Hun døde kort Tid efter, og blev begravet den 11./4. 1717.

En Søn, Niels, fik Anders Jeppesen døbt den 4. December 1718. Denne Søn døde som lille og blev begravet den 13. December 1720.

En Datter, Maren, blev døbt den 1./2. 1722. Hun blev den 2./8. 1753 gift og bosatte sig i Magelund i Ellested Sogn.

Sønnen Niels, som overtog Faderens Gaard i 1752, blev født den 12./11. 1724.

Endelig fik Anders Jeppesen en Datter, Karen, døbt den 17./12. 1730.

Nr. 32.

Sidsel Pedersdatter.

Hun blev døbt i Vindinge Sogn den 7./7. 1689. Omkring 1714 blev hun gift med Anders Jeppesen fra Sentved i Ørbæk Sogn. Hun døde i Sentved i 1743 og blev begravet den 5./12. 1743, 54 Aar gammel.

Nr. 33.

Anders Pedersen.

Denne blev døbt i Vindinge den 18./7. 1700. Han blev Gaardmand i Sentved i Ørbæk Sogn. Han var gift to Gange, første Gang med Maren Rasmusdatter, der døde i 1728, og anden Gang med Enken Ide Margrethe Pedersdatter. Det sidste Bryllup fandt Sted i Svinginge omkring 1729.

Nr. 34.

Ide Margrethe Pedersdatter.

Hun blev født i Svinginge. Hun blev gift første Gang med Rasmus Hansen, der døde i 1723. Derefter blev hun omkring 1729 gift med Anders Pedersen fra Sentved. Hun blev begravet i Ørbæk den 10./11. 1763.

Nr. 35.

Dines Philipsen.

Han blev døbt den 14./11. 1697 i Ørbæk. Den 18./6. 1730 blev han i Ørbæk gift med Anne Nielsdatter fra Ørbæk. Dines Philipsen var Gaardmand i Ørbæk. Han blev begravet i Ørbæk den 9./1. 1760.

Nr. 36.

Anne Nielsdatter.

Hun blev døbt i Ørbæk den 15./7. 1708. Hun blev gift med Dines Philipsen fra Ørbæk den 18./6. 1730. Hun døde i Ørbæk den 10./2. 1761.

Nr. 39.

Jørgen Pedersen.

Han blev født omkring 1669 i Frørup. Den 7./11. 1697 blev han gift med Anne Jensdatter fra Ørbæk. Han var Gaardmand i Ørbæk. Han blev begravet den 23./4. 1741 i Ørbæk.

Nr. 40.

Anne Jensdatter.

Hun blev døbt i Ørbæk den 20./12. 1674. Den 7./11. 1697 blev hun gift med Jørgen Pedersen fra Frørup. Hun døde, 72 Aar gammel i Ørbæk, og hun blev begravet den 30./3. 1747.

Nr. 41.

Hans Rasmussen.

Han var Gaardmand i Ørbæk. Han blev født omkring 1683 i Ø. Skevinge. Den 22./6. 1710 blev han i Ørbæk gift med Maren Rasmusdatter der fra Sognet. Han blev begravet den 21./2. 1759, 76 Aar gammel.

Nr. 42.

Maren Rasmusdatter.

Hun blev døbt i Ørbæk den 2./6. 1689. Første Gang var hun gift med Christen Olufsen. Hun blev gift anden Gang den 22./6. 1710, denne Gang med Hans Rasmussen fra Skevinge. Hun blev begravet den 21./8. 1757 i Ørbæk.

Nr. 63.

Jepp Nielsen.

Jepp Nielsen blev født 1664 i Sentved. Han blev døbt i Ørbæk den 6./3. 1664. Faddere ved Daaben var: Christen Hansen, Jens Andersen, Mette Smeds, Applone Mads Rasmussens, Maren Peder Langs.

Kirkebogen for Ørbæk Sogn nævner Jepp Nielsen adskillige Gange i Slutningen af det 17. og Begyndelsen af det 18. Aarhundrede som Fadder ved Barnedaab i Eble og Sentved, saaledes hos Niels Lang i Eble i 1688 og 1698 og hos Oluf Hansen i Sentved i 1698 og 1711.

Den 20. Oktober 1684 blev Jepp Nielsen gift med Karen Andersdatter Lang fra Eble. Vel sagtens samtidig hermed overtog han Faderens Gaard i Sentved. Han var gift to Gange, for i Kirkebogen nævnes det, at han har Barn i Kirke flere Gange efter hans første Hustrus Død. Hvad hans anden Kone hed vides imidlertid ikke. Hans Hustru optræder ved en Barnedaab i Sentved i 1720, men Navnet nævnes ikke.

Jepp Nielsen blev begravet den 24. August 1727.

Jepp Nielsens ældste Barn var Datteren, Anne Marie, der blev døbt den 20. September 1685. Hun døde som spæd og blev begravet den 2. December 1685.

Næstældst var Sønnen, Peder, der blev døbt den 26. December 1686. Om ham vides ellers intet.

Derefter fulgte Sønnen, Anders, der som før omtalt overtog Faderens Gaard.

Den 27. Maj 1691 blev Jeppe Nielsens Datter, Margrethe, døbt. Blandt Fadderne var Niels Lang i Eble.

Endnu en Datter, Anne, blev døbt den 15. Oktober 1693. Det er sikkert denne Anne Jeppe Nielsens, der er Fadder ved en Barne-daab hos Niels Andersen Lang i Eble i 1713.

En fjerde Datter, Zidse, blev døbt den 24. Maj 1669. Hun døde kort Tid efter og blev begravet den 17. Juli 1696.

Den 15. August 1697 blev Datteren, Karen, døbt. Ogsaa denne Datter døde som lille og blev begravet den 24. Juni 1698.

De hidtil nævnte Børn var alle af første Ægteskab, hvorimod de efterfølgende var af andet Ægteskab.

Ældst i andet Ægteskab var Datteren, Karen, der blev døbt den 17. Maj 1701. Hun blev gift i 1731 og flyttede til Frørup.

Den 20. Maj 1703 blev Jeppe Nielsens nyfødte Barn begravet. Det var hjemmedøbt af Jordemoderen Kirsten Jenses i Kousbølle, og var død lige efter Daaben. Det fik Navnet Niels.

Endnu en Søn ved Navn Niels blev døbt i 1709. Ogsaa denne døde som lille og blev begravet den 13. Marts 1709.

En Søn, Knud, blev døbt 2. Pinsedag, den 25. Maj, 1711. Blandt Fadderne var Niels Lang fra Eble.

Den 13. September 1716 blev Jeppe Nielsens vistnok yngste Barn døbt og fik Navnet Karen.

Nr. 64.

Karen Andersdatter Lang.

Hun blev født i Ørbæk den 10./3. 1661.

Hun blev gift med Jeppe Nielsen fra Sentved den 20./10. 1684.

Karen Andersdatter Lang nævnes som Fadder ved en Barne-daab hos Oluf Hansen i Sentved i 1689 og hos Søren Clausen i Ørbæk 1690.

Hun blev begravet den 5. April 1699, 38 Aar gammel.

Nr. 65.

Peder Jørgensen.

Denne blev født omkring 1653 muligvis i Vindinge Sogn, hvor Datteren, Sidsel, er født. Han blev gift før 1689 med Karen Hansdatter.

Peder Jørgensen døde 77 Aar gammel og blev begravet i Ørbæk den 30./8. 1730.

Nr. 66.

Karen Hansdatter.

Hun blev født omkring 1647 muligvis i Vindinge. Før 1689 blev hun gift med Peder Jørgensen.

Hun døde 83 Aar gammel i Ørbæk, og hun blev begravet her den 15./9. 1730.

Nr. 67.

Peder Søfrensen.

Han boede i Sulkendrup i Vindinge. Han døde før 1744.

Nr. 68.

Inger Pedersdatter.

Hun blev født omkring 1661.

Hun døde 83 Aar gammel den 29./12. 1744 i Sulkendrup i Vindinge.

Nr. 71.

Philip Philipsen.

Denne blev født omkring 1657 paa Sjælland.

Den 2./8. 1696 blev han i Ørbæk gift med Dorthe Dinesdatter fra Frørup.

Han var Husmand i Ørbæk.

Philip Philipsen blev begravet i Ørbæk den 22./8. 1736, 79 Aar gammel.

Nr. 72.

Dorthe Dinesdatter.

Hun blev født i Frørup omkring 1660 og blev den 2./8. 1696 viet til Philip Philipsen i Ørbæk.

Hun døde i Ørbæk 83 Aar gammel og blev begravet her den 16./6. 1743.

Nr. 73.

Niels Zohnesen.

Han blev døbt i Ørbæk den 5./6. 1670.

Den 17./12. 1699 blev han i Ørbæk gift med Mette Knudsdatter fra Ørbæk.

Han var Gaardmand i Ørbæk og døde her 60 Aar gammel. Han blev begravet den 15./3. 1730.

Nr. 74.

Mette Knudsdatter.

Mette Knudsdatter blev døbt i Ørbæk den 1./1. 1669.

Hun blev gift i Ørbæk den 17./12. 1699 med Niels Zohnesen.

Hun døde 61 Aar gammel og blev begravet i Ørbæk den 10./9. 1730.

Nr. 81.

Jens Andersen.

Han blev født omkring 1630.

Jens Andersen var Gaardmand i Sentved.

Han var gift to Gange, første Gang med Sidsel Hansdatter, der døde i 1662. Omkring 1663 blev han derefter gift med Gertrud Hansdatter.

Han døde 87 Aar gammel og blev begravet i Ørbæk den 6./7
1717.

Nr. 82.

Gertrud Hansdatter.

Hun blev født omkring 1642.

Omkring 1663 blev hun gift med Jens Andersen.

Hun døde 64 Aar gammel og blev begravet i Ørbæk den 9./7.
1706.

Nr. 85.

Rasmus Smed.

Rasmus Smed blev født omkring 1652.

Før 1682 blev han gift med Birthe —

Han boede i Ørbæk og var efter Navnet Smed.

Han blev begravet i Ørbæk den 17./10. 1714, 62 Aar gammel.

Nr. 86.

Birthe —

Det vides ikke, hvilket Efternavn Rasmus Smeds Hustru havde.

Hun blev født omkring 1651 og gift før 1682.

Hun blev begravet i Ørbæk den 13./11. 1718, 67 Aar gammel.

Nr. 127.

Niels Jeppesen.

Han blev født omkring 1623, sandsynligvis i Ørbæk.

Han nævnes første Gang i Ørbæk Kirkebog i 1653, da han stod Fadder ved en Barnedaab hos Christen Hansen fra Sentved. Det nævnes da, at han var fra Sentved.

Niels Jeppesen blev gift omkring 1657. Kirkebogen nævner Trolovelsen 26./4. 1657, men tilføjer saa: »disse boede i Sendteved, i dend Gaard Nr. 5. Og maa have været copuleret endog Kirkebogen hafvuer int—«. (Resten er kradset bort). Ved Slutningen af Aaret 1657 staar anført: »Viiet fire fem Par Folk. N.B. Maa være 5 Par viiet thi de trolovede Niels Jeppesen og Zidse Nielsdatter, maa været ogsaa copuleret, efterdi de siden boede i Sendtved«. Præsten kan øjensynlig ikke huske, om og naar Parret er blevet gift.

Niels Jeppesen var Gaardmand i Sentved. Han afstod senere Gaarden til sin Søn, Jeppe Nielsen.

Han optræder adskillige Gange som Fadder ved Barnedaab i Sentved, saaledes i 1665 og 1674 hos Jens Andersen. I Kirkebogen for Ørbæk Sogn 1670 nævnes det, at en Margrethe Lauridsdatter stod aabenbart Skrifte, fordi hun var kommet galt af Sted med en Mand ved Navn Knud Nielsen, mens hun tjente hos Niels Jeppesen. Den 14. Juni 1682 blev en fattig Kvinde, Maren Hansdatter, der boede hos Niels Jeppesen, begravet i Ørbæk.

Niels Jeppesen døde 96 Aar gammel og blev begravet den 1./3. 1719.

Den ældste Søn af Niels Jeppesen, som kendes, var Niels, der blev døbt 2. Søndag efter Hellig tre Konger i 1661. Denne Søn døde som lille og blev begravet den 20./4. 1662.

Sønnen Jeppe, der senere overtog Faderens Gaard, blev døbt den 6./3. 1664.

Den 17./2. 1667 blev Niels Jeppesens Datter, Maren, døbt. I 1686 nævnes det, at hun stod Fadder ved en Barnedaab hos Jens Andersen i Sentved. Hun blev gift med Niels Andersen Lang i Eble. Hun blev begravet den 3. Februar 1750, 83 Aar gammel.

Nr. 128.

Sidsel Nielsdatter.

Hun blev født omkring 1615. Hun blev trolovet med Niels Jeppesen i Sentved den 26./4. 1657.

I 1669 og 1671 nævnes hun som Fadder ved Barnedaab hos Jens Andersen i Sentved.

Hun døde i Sentved 92 Aar gammel og blev begravet i Ørbæk den 11./4. 1707.

Nr. 129.

Anders Lang.

Han blev født omkring 1611. Han levede som Gaardmand i Eble. Han døde 76 Aar gammel og blev begravet den 24./10. 1687.

Han var utvivlsomt Fader til den Niels Andersen Lang fra Eble, som blev gift med en Datter af Niels Jeppesen i Sentved. Denne Niels Andersen Lang døde i 1716.

Om han var i Familie med den Niels Lang, som boede i Sentved omkring Aar 1700, vides ikke.

Nr. 130.

Margrethe —

Der kendes ikke noget Efternavn paa Anders Langs Hustru. Hun var født ca. 1617. Hun blev begravet i Ørbæk den 20./11. 1687, 70 Aar gammel.

Nr. 147.

Zohne Andersen.

Han blev født omkring 1626. Han boede i Ørbæk.

Den 20./10. 1661 blev han i Ørbæk gift med Maren Nielsdatter. Han døde 50 Aar gammel og blev begravet i Ørbæk den 4./5. 1676.

Nr. 148.

Maren Nielsdatter.

Hun blev født omkring 1643. Hun blev gift med Zohne Andersen den 20./10. 1661. Efter hans Død i 1676 blev hun gift med

Hans Christensen. Hun døde 56 Aar gammel og blev begravet i Ørbæk den 14./1. 1699.

Nr. 149.

Knud Rasmussen.

Han blev født ca. 1625 og boede i Ørbæk, hvor han den 23./2. 1662 blev gift med Aplone Hansdatter. Han blev begravet i Ørbæk den 16./3. 1713, 88 Aar gammel.

Nr. 150.

Aplone Hansdatter.

Hun blev født omkring 1633. Den 23./2. 1662 blev hun gift med Knud Rasmussen i Ørbæk. Hun døde 84 Aar gammel og blev begravet i Ørbæk den 11./6. 1717.

Nr. 255.

Jep Persen.

I et Tingsvidne fra Ørbækklunde dateret den 22./11. 1622 omtales en Jep Persen, der »mindes i 50 Aar«. Dette maa betyde, at han er 50 Aar eller mere. Navnet kunde tyde paa, at han er Niels Jeppesens Fader; men noget Bevis herfor er ikke fundet. Navnet Jep eller Jeppe forekommer ret sjældent i Dokumenter fra Ørbæk Sogn fra denne Periode, og dette Forhold styrker Formodningen uden at bekræfte den.

En Karen Jeppesdatter, der i 1660 blev gift med Knud Hansen i Ørbæk, er muligvis Datter af Jep Persen og Søster til Niels Jeppesen.

Jens Jeppesen, der blev gift med Mette Rasmusdatter i Ørbæk i 1672, er muligvis Søn af Jep Persen og Broder til Niels Jeppesen.

Gaardejer

HANS NIELSENS GAARD

i Ørbæk By, Ørbæk Sogn, Vinding Herred,
Svendborg Amt

Udarbejdet 1947-48 af Slægtsgaardsarkivet

De ældst beboede Dele af Ørbæk Sogn er sikkert de Lokalteter, hvis Navne tyder paa, at der paa disse Steder ikke har været Skove eller Sumpe eller andet ubeboeligt Terræn. Disse Steder skulde da være Steder som »Højene«, »Hanebjerg«, »Runeagre«, »Tanges Stene«, »Vejle« og »Kielsagre«. At disse Lokalteter har været beboet, beviser det store Antal Kæmpehøje, der er og har været paa disse Steder, tilligemed de Fund af Stenredskaber, der er gjort. De skovklædte Dele af Sognet var efter alt at dømme: »Risene« og »Tofteagre« og maaske »Hedemarken«. Andre Steder i Sognet fandtes der Sumpe, Enge og Moser: »Byske«, »Stegersdammet«, »Lysemose« etc. »Lysemose« har iøvrigt faaet Navn efter sine mange Lygtemænd, der ifølge Overleveringen lyste over en Skat under Ruinerne af den gamle Borg »Ulfsborg«, som laa her fra gammel Tid. Selve Ørbæk By menes oprindeligt at have ligget paa den sydøslige Side af Stegersdammet og den lille Bæk, som kommer fra Ørbækklunde. Der, hvor Ørbæk By nu ligger, var der sumpet og tilgroet. Ifølge et gammelt Sagn holdt nogle Røvere til netop paa dette Sted, og det menes, at den Borg, som Kongen lod opføre der, hvor Ørbæk By først rejste sig, skulde tjene til at sikre det derværende Vadested mod disse Røvere. Denne Borg ejedes i Slutningen af det 15. Aarhundrede af Rigshovmester Laxmann. Kong Hans konfiskerede den og solgte den til Biskop Jens Andersen Beldenak, fra hvem Stednavnet »Jensens Rende« skal stamme. Denne Borg er Oprindelsen til den nuværende »Ørbækklunde« Hovedgaard. I sin nuværende Skikkelse og paa den Plads, hvor Hovedgaarden nu ligger, blev den opført af Niels Friis til Hesselager, der overtog Gaarden 1585. Visse Ting tyder paa, at der i Sognets sydlige Del har ligget en By eller en større Gaard »Lunde« eller »Londe«. Niels Bild til »Ravnholt« i Herrested Sogn ejede saaledes en større Gaard af dette Navn i Ørbæk Sogn i Begyndelsen af det 16. Aarhundrede. Samme Niels Bild ejede i 1539 to Gaarde og et Hus i Ørbæk. Den nuværende Matrikel Nr. 8 var sikkert en af disse Gaarde. Ved de senere omtalte Matrikuleringer

i det 17. Aarhundrede hørte nemlig to Gaarde i Ørbæk, deriblandt den nuværende Matrikel Nr. 8, til »Ravnholt«.

Den første Fæster af Gaarden, der med Sikkerhed kendes, hed Jørgen Dinesen. Den foregaaende Fæster var muligvis Dines Christensen, der rimeligvis var Jørgen Dinesens Fader. Dines Christensen blev begravet den 22./10. 1645 i Ørbæk. Jørgen Dinesen blev født ca. 1605. Hvornaar han blev gift, vides ikke. Hans Hustru, der hed Johanne (Efternavnet kendes ikke), blev født ca. 1614. Jørgen Dinesens Fæstebrev er ikke fundet, da Fæsteprotokollen for Ravnholt først begynder omkring 1700. Heller ikke ad anden Vej er det lykkedes at finde, hvornaar han fik Gaarden i Fæste. For at faa et Grundlag for Skatteligningen blev der i Aarene omkring 1664 foretaget en Vurdering af alle Jorder i Landet. Resultatet blev den saakaldte Matrikul af 1664, ogsaa benævnt Frederik III's Matrikul. Matriklen for Ørbæk Sogn er dateret den 14./2. 1665. I Ørbæk By nævnes bl. a. »Velbyrdige Christen Scheel Jørgensens tiener til Rauffnholdt Jørgen Dinesen«, der havde en Halvgaard i Fæste. Gaardens Hartkorn ansattes til 5 Tdr. 6 Skp. 2 Fdk. 1 Alb. Landgildeydelserne bestod af: 3 Tdr. 3 Fdk. Byg, 10 Skp. Havre, 1 Otting Smør, 1 Skp. Gaase-Havre (?), 1 »Foernød« (Ungkreatur), 1 Skilling, 1 Gaas og 2 Høns. Disse Ydelser blev omregnet til Ydelser i Afgrøder og udgjorde saa: 10 Skp. Rug, 10 Skp. Byg, 1 Td. Blandkorn, 12 Skp. Havre og 2 Læs Hø. Jørgen Dinesen nævnes i et Mandtal fra 1672 over de Gaardmænd, som skulde svare Tjenestefolkeskat. Han havde da en Søn og skulde derfor svare Skat. Der skulde betales 2 Skilling til Nytaarsdag 1672 og 1 Mark til Sct. Hans og til Jul samme Aar. Jørgen Dinesen døde 75 Aar gammel og blev begravet den 26./8. 1680. Hans Hustru blev begravet kort Tid efter, nemlig den 14./10. 1680. Hun blev 66 Aar gammel.

Forinden Jørgen Dinesen døde, havde hans Søn Claus Jørgensen faaet Gaarden i Fæste. Claus Jørgensen blev født ca. 1643. Den 3./10. 1675 blev han gift i Ørbæk med Anne Christensdatter. Hun var født omkring 1644. Claus Jørgensen har sikkert overtaget Gaarden samtidig med sit Bryllup; men noget Fæstebrev findes ikke, som det vil fremgaa af det allerede omtalte. Ved en Ligning over Konsumptions- og Folkeskatten 1677 nævnes Claus Jørgensen saaledes som Fæster i Ørbæk. Han skulde svare een Mark i Tjenestefolkeskat til d. 11./1. 1677. Han havde en Karl ved Navn Christen Jørgensen. Af senere Skattemandtaller ses, at denne var Claus Jørgensens Broder. Frederik III's Matrikel viste sig ikke saa god, som ønskeligt var, og man begyndte derfor allerede i Begyndelsen af 1680'erne at udforme en ny Matrikel. Man foretog en omhyggelig Opmaaling af de enkelte Stykker Jord og

en Taksering af disse. Resultatet af dette Arbejde findes i Christian V's Matrikel, der, selv om den ikke heller blev helt retfærdig, dannede Grundlaget for Beskatningen helt ned til 1840'erne, da den nugældende Matrikulering blev afsluttet. Arbejdet med Udførelsen af Christian den V's Matrikel afsluttedes omkring 1690. Christian V's Matrikel kaldtes ogsaa Matriklen 1688, selv om en hel Del af Matriklerne er dateret senere end 1688. Resultatet af Opmaalingen til Matriklen findes i de saakaldte Markbøger, som rummer en uhyre detailleret Beskrivelse af Markerne. Markbogen for Ørbæk Sogn er dateret den 11./4. 1682. Det fremgaar af den, at Ørbæk By havde tre »Marker«, hver for sig delt i en Mængde Smaastykker, hvoraf hver Gaard havde sin Part. De tre »Marker« kaldtes »Elvidemarchen«, »Schoumarchen« og »Toffteveismarchen«. I den førstnævnte af disse havde Claus Jørgensens Gaard Andel i 10 Agre, og ialt havde denne Gaard 30 Stykker Jord i »Elvidemarchen«. Agrene havde Navne paa samme Maade som Markerne.

Hver Ager karakteriseredes ved sin Sammensætning af Jordbunden og ved sin Ydedygtighed. Endvidere gives der i de fleste Tilfælde Oplysning om Dyrkningsmaaden af de enkelte Agre. De i Markbogen under »Elvidemarchen« først omtalte Agre er »Dersmis (?) Aggre«; der karakteriseres som »Ringe Rug Jord af grus och sten«. De tilsaas i 2 Aar og ligger derefter Brak i eet Aar. Her havde Claus Jørgensens Gaard to Andele paa ialt 6880.1/4 Kvadratalen. I »Langgemos Aggre« havde Gaarden tre Agre paa ialt 15543.1/4 Kvadratalen. Disse Jorder beskrives som god Havre-Jord bestaaende af Grus og Ler. Samme Karakteristik faar »Høy Ebbels aggre«, hvor Gaarden havde 7 Stykker Jord paa tilsammen 25680 Kvadratalen. Jorden her tilsaaedes i 2 Aar og hvilede derpaa i eet Aar. »Bronsmose Aggre« beskrives som ringe Rugjord for Størstedelen bestaaende af Sandgrus og lidt Muld. Sædskiftet er her det samme som ved de foregaaende Agre. Gaarden havde her 1 Andel paa 7228 Kvadratalen. »Rune Agr« bestod dels af »Medelmodig Biug (Byg) Jord mestens med muld«, dels af »Ringe Boghuede Jord, Sand, Grus«. Den sidste Del af Jorden dyrkedes i 2 Aar og laa derefter Brak i 6 Aar. Claus Jørgensen havde her 1 Part i hver af disse to Slags Jord. De var paa henholdsvis 1986.1/2 og 2120.5/8 Kvadratalen. »Holbecks aggre«, hvor Gaarden havde 3 Parceller paa i alt 10442.1/2 Kvadratalen, betegnes som ringe Rug Jord med Grus og Sten. I »Kiels aggre Scifte«, der karakteriseres som ringe Havre Jord af Moseblaaler af Konsistens som Muld, havde Gaarden een Andel paa 8242.1/8 Kvadratalen. I en anden Del af samme Agre, som fik Prædiketet god Havre Jord af Søler og sort Mul, havde Gaarden 2 Andele paa i alt 26120 Kvadratalen,

og i en tredje Del (Ringe Havre Jord) havde Gaarden een Andel paa 3471 Kvadratalen. En Del paa 1606.1/2 Kvadratalen havde Gaarden i »Ullffstofte«, der betegnes som god Byg Jord bestaaende af sort Muld blandet med Ler. »Ullffstofte« tilsaaedes i 2 Aar og hvilede derpaa i 3. I »Lindeaggre« havde Gaarden 3 Dele. Den første af dem (1358 Kvadratalen) bestod af »Medelmodig Ruug Jord af Røed Sand och Muld«. Den tilsaaedes i 2 Aar og hvilede i 3 Aar. Det samme var Tilfældet med den anden Del (10479.1/4 Kvadratalen), der betegnedes som middelmaadig Rug Jord af Rødsand og Muld med Stengrus. Den tredje Part var paa 1871.1/4 Kvadratalen. Denne Del tilsaaedes i 2 Aar med Havre og Boghvede og hvilede dernæst i 9 Aar. »Lange aggre« bestod ligeledes af tre Slags Jord. Den første Slags karakteriseredes som god Jord af Rødsand og Muld, som tilsaaedes i 2 Aar med efterfølgende Hviletid paa 3 Aar. Her havde Gaarden een Del paa 6836.3/8 Kvadratalen. Ogsaa i næste Slags Jord havde Gaarden een Del (3724 Kvadratalen). Jorden betegnes som »Meer Røed Leer, Sten och Grus end muld«; den dyrkedes i 2 Aar med Boghvede og Havre og laa derefter Brak i 9 Aar. Den tredje Slags Jord paa »Lange aggre« betegnedes som god Havrejord af Rødsand og Stenmuld. Den tilsaaedes i 2 Aar og hvilede i 3. Ogsaa her havde Gaarden een Parcel (4070.1/4 Kvadratalen). Endelig laa der paa »Elvidemarchen« et Hus, som hørte til Gaarden; til Huset hørte en Part af Tinghøjen paa 271 Kvadratalen. Paa »Elvidemarchen« kunde Gaarden aarlig bjerge 9.1/2 Bundter godt Hø. Paa »Schoumarken« tilhørte 40 Parceller fordelt paa 14 Agre Gaarden. »Bøesche Aggre« bestod af fire Sorter Jord. Første Sort var ringe Bygjord af sort Muld og blandet med Ler. Jorden hvilede her hvert tredje Aar. Gaarden ejede 5 Jordstykker paa ialt 30596.5/8 Kvadratalen. Et Stykke paa 5994 Kvadratalen laa paa den Del af Ageren, der betegnedes som god Havrejord af Grus og Ler. Den tredje Sort Jord fik samme Karakteristik som den anden. Det bemærkes ved den tredje Sort, at Jorden tilsaaedes i to Aar og hvilede i det tredje. Gaarden besad her en Del paa 2656.1/4 Kvadratalen. Paa den fjerde Sort, der fik Prædikamentet ringe Havre Jord af Hvidsand og Grus, og som tilsaaedes i 3 Aar med Boghvede, Rug og Havre for derefter at ligge Brak i 6 Aar, havde Gaarden 3 Stykker Jord paa tilsammen 130650 Kvadratalen. To Dele paa ialt 17869.3/4 Kvadratalen havde Gaarden i »Mølle Bierg agre«, der betegnes som middelmaadig Byg Jord af Muld og Ler. De tilsaaedes i 2 Aar og hvilede det tredje Aar. Paa »Tyen Tulds aggre« (Ringe Byg Jord med Grus, Ler og Muld) havde Gaarden ogsaa 2 Stykker Jord (6414.3/8 Kvadratalen), som dyrkedes i to Aar og laa Brak i eet. »Kils Aggre« var »Medelmodig bland Korns Jord med leer och muld beblandet«.

Her tilhørte en Andel paa 8434.1/8 Kvadratalen Claus Jørgensens Gaard. En Andel paa 11866.1/4 Kvadratalen havde Gaarden i »Tyreledsleys agr.«, der karakteriseredes som »Ringe Jord med Blaadler och gruus ligerledes vandet (?)«. Denne Ager hvilede i 12 Aar og tilsaaedes i to Aar med Byg, Hvede og Havre. »Gaase-aggre« bestod dels af et Stykke »lide bevendt« ringe Byg Jord med Ler og Grus, som tilsaaedes i 2 Aar og hvilede i 3 Aar, dels af et Stykke middelmaadig Blandkornsjord. Gaarden havde et Stykke af hver af de to Slags Jord. Stykkerne var paa henholdsvis 6049.1/2 og 7684.3/4 Kvadratalen. Paa »Langaggre«, der var god Havre Jord af Sandgrus og Muld, tilhørte et Stykke paa 4856.1/4 Kvadratalen Gaarden. Paa »Broeaggr«, der bestod af god Havrejord af Sand og Grus og lidt Muld, havde Gaarden ogsaa eet Stykke (2832.1/2 Kvadratalen). »Liungs Elle aggre« var ringe Jord af Rødsand og Stengrus, som tilsaaedes i to Aar med Boghvede og Havre, hvorefter Jorden hvilede i 6 Aar. Her havde Gaarden 2 Andele paa i alt 12154.1/4 Kvadratalen. »Thungeland aggre« bestod dels af middelmaadig Bygjord af Sand og Muld, dels af god Byg Jord af Ler med noget Muld. Den sidste Del af Jorden dyrkedes i to Aar og laa Brak i et Aar. Gaarden havde en Andel i hver af de to Slags Jord paa henholdsvis 2467.1/4 og 3793.1/8 Kvadratalen. »Goed« var god Bygjord med mere Ler end Muld. Her havde Gaarden een Andel paa 3168.1/8 Kvadratalen. »Buggetuld aggre« bestod af to Slags Jord. Den første Slags karakteriseredes som »Ringe Aoer (Havre) Jord af Sei, Suur og Spis Jørd«. I denne Del havde Gaarden 7 Dele paa tilsammen 12689 Kvadratalen. Den anden Slags var Jord, som hvilede i 9 Aar og brugtes i 3 Aar til Boghvede, Rug og Havre. Ogsaa denne Jord kaldtes seig, sur og spids. Her havde Gaarden 5 Andele paa i alt 10260.3/4 Kvadratalen. En Andel paa 4739.1/4 Kvadratalen havde Gaarden i »Ollmere aggre«, der bestod af ringe Havrejord af Rødler og Sandmuld. Endelig havde Gaarden 2 Andele paa i alt 9181.3/4 Kvadratalen i »Maaget Tved ager Skifte«. Denne Ager bestod af ringe Blandkornsjord af Rødler og sort Muld. Jorden hvilede hvert tredje Aar. Paa »Schoumarchen« kunde der til Gaarden bjerges 1/2 Læs saakaldt »Godt Hø« og 1/2 Læs og 2 Bundter Mosehø. Endvidere fandtes der Tørveskær til Gaardens Fornødenhed her, ligesom der kunde bjerges et Læs Tjørn aarlig. I »Toffteveismarchen« eller »Tofftevegs Marchen«, som den ogsaa kaldes, var der 14 Agre, hvor Claus Jørgensens Gaard havde i alt 30 Dele. En Del havde Gaarden i »Led Krogsaggre«, der var middelmaadig Bygjord af Grus, Ler og lidt Muld, der tilsaaedes i 2 Aar og hvilede det tredie. Parcellen var paa 5022.1/2 Kvadratalen. Paa »Gamme-aggre«, der var middelmaadig Blandkornsjord af Ler og Grus,

havde Gaarden et Stykke paa 5190 Kvadratalen. Et Stykke paa 4290.1/8 Kvadratalen ejede Gaarden paa »Schiulle Høys aggr«, der karakteriseredes som ringe Havrejord af sid og sur Grus og Ler. »Schideboogs aggre« bestod ogsaa af sid og sur Jord af Ler og Grus. Jorden saaedes i to Aar med Boghvede og Havre og hvilede derefter i 9 Aar. Her havde Gaarden et Stykke paa 3934.1/2 Kvadratalen. Som ringe Rugjord af Sten og Grus betegnedes »Steen Lenge aggre«, hvoraf Gaarden havde et Stykke paa 2516.1/4 Kvadratalen. Jorden hvilede hvert tredie Aar. »Gaase aggre« havde 4 Sorter Jord. Den første Sort, hvoraf Gaarden besad to Stykker paa i alt 15393.3/4 Kvadratalen, betegnedes som ringe Bygjord, der bestod af mere Ler og Grus end Muld. Jorden hvilede hvert tredie Aar. Den anden Sort var ringe Blandkornsjord bestaaende af mere Sandgrus end Ler og Muld. Her havde Gaarden et Stykke paa 252 Kvadratalen. Den tredie Sort var god Havrejord med mere Ler og Grus end Muld. Gaarden havde her to Andele paa i alt 13263.1/8 Kvadratalen. Endelig var der en fjerde Sort ringe sur Havrejord af Ler og Grus, og her ejede Gaarden tre Andele paa i alt 16370.1/2 Kvadratalen. I »Langmose aggre«, der var god Havrejord med mere Grus og Ler end Muld, havde Gaarden en Parcel paa 3920 Kvadratalen. »Toffte Vegs aggre Schifte« havde tre Sorter Jord. Første Sort var god Havrejord af Blaaler og sort Muld. En Andel paa 3673.7/8 Kvadratalen tilhørte her Gaarden. Anden Sort var Jord, som hvilede i 9 Aar og tilsaaedes i 2 Aar med Boghvede og Rug. Her havde Gaarden to Andele paa tilsammen 7254 Kvadratalen. Tredie Sort var ringe Havrejord med mere Blaaler end sort Muld. Gaarden havde en Andel paa 43088.1/8 Kvadratalen her. »Homlebjerg aggre« havde to Sorter Jord. Første Sort var god Blandkornsjord af mere Rødler end Muld. Anden Sort var god Blandkornsjord med mere Blaaler end Muld. Gaarden havde et Stykke af hver af de to Slags Jord. Stykkerne var paa henholdsvis 4455 og 4779.7/8 Kvadratalen. I »Nestveg aggr Schifte« havde Gaarden en Andel paa 7006.7/8 Kvadratalen. Det var god Havrejord med Ler, Stengrus og Muld. »Thulebrogs Thoffte« karakteriseres som god Bygjord af mere Ler end Muld. Jorden hvilede hvert tredie Aar. Gaarden havde her tre Andele paa i alt 10738.3/4 Kvadratalen. Paa »Schiellbechs aggre« havde Gaarden en Del paa 5917 Kvadratalen. Det var god Blandkornsjord af Stengrus og Muld. »Thoffte aggr« bestod af mere Rødler og Stengrus end Muld. Jorden tilsaaedes i to Aar med Boghvede og Havre og hvilede derefter i seks Aar. Her havde Gaarden tre Dele paa i alt 5899.1/2 Kvadratalen. Endelig havde Gaarden to Andele paa i alt 7131.1/4 Kvadratalen i »Uive aggr«. Det var middelmaadig Havrejord af Rødler og Sandgrus

med Muld. Paa »Toffteveismarchen« bjergedes der aarlig 14 Bundter god Hø og 4 Bundter Mosehø til Gaarden.

Efter denne Opmaaling havde Claus Jørgensens Gaard i 1682 et Jordtilliggende paa i alt 540145.3/4 Kvadratalen eller godt 38.1/2 Tønder Land fordelt paa 100 Lodder. Ved den endelige Fastsættelse af Matrikelshartkornet (Matriklen for Ørbæk Sogn er dateret 3./1. 1691) tildeltes Gaarden 6 Tdr. 3 Fdk. Hartkorn. Den fik Matr. Nr. 26. Ejeren var da »Hr. Etatsraad Gerstorp til Rafnholt«, og som Fæster anføres »Claus Jørgensen, tilforn Jørgen Dinesen«.

En Række Mandtalslister over de Mennesker, som skulde svare Skat af den ene eller anden Art, nævner Claus Jørgensen i Ørbæk. Helt til 1704 figurerer han som Fæster under »Ravnholt«; men det fremgaar af det senere nævnte Skøde, at hans Gaard i 1703 hørte under »Holckenhavn«. Ved Familie-, Konsumptions- og Folkeskatten 1681—1682 skulde han betale 1 Mark i Skat til den 1. Juni. Han havde nemlig en Karl. I Aaret 1./1. 1682—1./1. 1683 havde han baade en Karl og en Pige og skulde i Skat svare 1 Mark 8 Skilling til den 1./1. og 8 Skilling til den 1./7. 1682. Samme Beløb skulde han af med i Aaret 1./1. 1683—1./1. 1684, da han kun havde en Tjenestepige. En Opgørelse over Kop- (Hoved-) og Kvægskat til den 11./12. 1682 og 11./3. 1683 viser, at der paa Gaarden foruden Claus Jørgensen og hans Hustru var 1 Dreng og 2 Piger. I Kopskat svarede Claus Jørgensen 5 Mark og 4 Skilling. Til Kvægskatten findes en Liste over Besætningen, som bestod af 1 Hest, 1 Følhoppe, 2 Køer, 2 Kalve, 6 Faar og 2 Svin. Heraf skulde svares 2 Mark og 10 Skilling i Kvægskat. Ved Sammenligning med de andre Gaarde i Ørbæk By kommer man til det Resultat, at Claus Jørgensens Besætning var af omtrent samme Størrelse som de andres, dog maaske lidt mindre.

Ved Kvægskatten i 1683 havde han 2 Heste og 1 Følhoppe, 2 Køer, 2 Kalve, 4 Faar og 1 Svin, hvoraf han svarede 2 Mark og 15 Skilling. I Kopskat gav han samme Aar 4 Mark og 8 Skilling. Der var 1 Dreng og 1 Pige paa Gaarden foruden Hushonden og hans Hustru. I 1684 havde han tre Tjenestefolk og maatte af med 1 Rigsdaler 4 Mark og 8 Skilling i Kopskat og 1 Rigsdaler i Kvægskat af 2 Heste, 1 Plag, 2 Køer, 2 Kalve, 4 Faar og 2 Svin. I 1686 var Besætningen blevet stærkt reduceret; men havde dog omtrent samme Størrelse som alle andre Besætninger i Byen. Den bestod af 1 Hest, 1 Plag, 1 Ko, 1 Kalv og 4 Faar. Kvægskatten androg 3 Mark og 6 Skilling. Claus Jørgensen havde 1 Dreng og 1 Pige og svarede i Kopskat 1 Rigsdaler og 3 Mark. I 1687 var Besætningen endnu mindre (1 Hest, 1 Ko og 2 Faar), og Kvægskatten beløb sig til 2 Mark og 4 Skilling. Af Tyende var der paa Gaar-

den en Karl. Kopskatten blev dette Aar 1 Rigsdaler, 1 Mark og 8 Skilling. I 1688 blev der lagt Skat paa Ildstederne. Det fremgaar af Fortegnelsen, at Claus Jørgensens Gaard havde eet Ildsted. Der skulde i Skat heraf svares 2 Mark. Det samme var Tilfældet det følgende Aar. I 1688 havde Claus Jørgensen baade en Tjenestdreng og en Tjenestepige og skulde betale 1 Rigsdaler 3 Mark og 8 Skilling i Kopskat. I 1689, da han kun havde en Dreng, skulde han af med 1 Rigsdaler og 3 Mark. I 1692 havde han ogsaa en Dreng. I Familie- og Folkeskatsregnskab for Juli Termin 1696 bemærkes det, at Claus Jørgensen har en Tjenestekar, Christen Jørgensen, og en Datter, Kirsten Clausdatter. Ved Beregningen af samme Skat for Juli Termin 1697 nævnes det, at Christen Jørgensen er Claus Jørgensens Broder. Christen Jørgensen nævnes ogsaa paa Gaarden i 1699 og 1700. I 1700 nævnes tillige Claus Jørgensens Datter, Anne, og hans Søstersøn, hvis Navn ikke nævnes. I 1699—1700 svarede Claus Jørgensen 1 Rigsdaler 1 Mark og 8 Skilling i Kopskat.

Som allerede nævnt var Claus Jørgensens Gaard kommet under »Holckenhavn« inden 1703. Den 11./4. 1703 solgtes Gaarden fra »Holckenhavn« til »Ørbæklunde«, der nu ejedes af Mathias Rosenvinge. Det Skøde, som udfærdigedes ved denne Lejlighed, er sikkert det ældste Dokument, som specielt omhandler denne Gaard. Det gengives her in extenso efter Fynbo Landstings Skøde- og Panteprotokol Nr. 11, 1699—1706. Fol. 224:

»Onsdag dend 11. April Ao. 1703 Er Fyhnboe Landsting blefven holden, og da er følgende blefven læst:

11.

Jeg Frederich Christian Friherre af Holck, Herre til Holckenhavn, Kongl. Majts. Obrister Leutnant till Hest, Kiendes og hermed gjør Vitterligt for alle, at jeg hafver solt og afhendet, Saasom Jeg hermed fra mig og mine Arfr. till Vel Edle Velbr. Mathias Rosenvinge till Ørbecklunde, Landsdommer udi Fyhn og Langeland. Saa og till hans Arfvinger, Selger Schiøder og afhender Een min Bunde grd. her udi Fyhn i Nyborg Ambt, i Vinding Herrit i Ørbeck Sogn og Bye beliggende som Claus Jørgensen nu paaboer, og er udi H.-korn efter Nye Matricul — 6 tdr. 3 fr. Schylder Aarlegen som efter Kongel. forordning om vegt og Maals liigning er Udreignet. 1 phd. Biug som er 3 tdr. 3 fr. 1/2 Ørte hafre som er 1 td. 2 skp. 1 fr. 1 Ot. 1.3/4 pot, 1 Oting Smør, 1 Gaas, 1 schp. Gaaseare, 1 føyenød, 9 s. Eridsp., 2 Høns, hvilchen forskrefne gaard med ald dends tilliggende af Ager, Eng, Schouf, March, Krat, Mose, Tørfvegrøft, Fiskevand, Vaadt

og tørt inden marckeschiel og uden forre, med old Anden Herlighed og Rettighed, som der nu tilligger udi marck og bye, og af alders tiid tilligget hafver, og med Rette tillige bør, indtet undtagen i nogen maader bemeldte Hr. Landsdommer Rosenvinge og hans Arfvinger maa hafve, nyde, bruge og beholde till Evindeligh Arf og Eiendomb, tillige med alle paa bemeldte paa voxsene Restandtze saasom hand mig derfor med Reede penge fornøjet hafver, og Kiendes derfor for mig og mine Arfvinger aldeellis ingen Rettighed ydermere at hafve till bemelte Gaard eller nogen dends tilliggelse i nogen maade.

Schulle det imod ald forhaabning hende sig at bemelte Gaard eller noget af dends tillig. Endten ved Dom eller i andre maader bemelte Landsdommer Rosenvinge eller hans Arfvinger formedelst min Vanheimmelsbrøst sculle blifve fra vunden, da schall ieg og mine Arfvinger pligtig verre Velbemelte Rosenvinge eller hans Arfvinger, inden 6 Uger derefter med ligesaa got eller Velbeliggende Jordegoeds, eller og med saa mange Reedepenge som mig der for betalt er, igien at fornøye, at dette af mig og mine Arfv. holdes og efterkommes schall, hafver ieg med Egen Haand unterschrevet, og mit Friherrelige Zignette hostrøgt.

Holckenhavn d. 4. April Ao. 1703.

C. F. Holck. (L.S.)«

Ved Kopskattens Beregning i 1704 og 1705 optræder Claus Jørgensen da som Fæster under »Ørbækklunde«. I Mandtalslisten bemærkes, at Bønderne er fri for Kopskat, da de nu svarer Skat af Hartkornet.

I 1703 døde Claus Jørgensens Hustru Anne Christensdatter. Hun blev 59 Aar gammel. Hun blev begravet i Ørbæk den 7./3. 1703.

Claus Jørgensen døde 70 Aar gammel i 1714 og blev begravet i Ørbæk den 7./3.

Nogle Aar før Claus Jørgensens Død var Gaarden blevet fæstet af Hans Hansen. Han blev gift med Claus Jørgensens Datter, Anne, den 27./10. 1709, og det er ret sandsynligt, at han har overtaget Gaarden samtidig med Brylluppet. Noget Fæstebrev er imidlertid ikke fundet. Hans Hansen blev døbt den 18./3. 1683 som Søn af Gaardmand Hans Poulsen og Hustru, Johanne Hansdatter. Hans Poulsen og Johanne Hansdatter blev viet den 24./11. 1667 i Ørbæk. Johanne Hansdatter blev begravet den 7./8. 1714, 73 Aar gammel. Den 11. Januar Aaret efter giftede Hans Poulsen sig an-

den Gang, denne Gang med Maren Nielsdatter. Hun døde allerede Aaret efter og blev begravet den 26. Maj. Kort Tid efter døde ogsaa Hans Poulsen. Han blev begravet den 2. August 1716, 78 Aar gammel. Hans Hansen var imidlertid død allerede 1710. Han blev begravet den 2. December.

Den 21. December 1710 udfærdigedes paa Ørbækklunde følgende Fæstebrev:

»Mathias Rosenvinge til Ørbeckklunde Kongl. Majts. Justits Raad, og Lands Dømmer over Fyen og Langeland, gjør vitterlig, at Jeg haver stæd og fæst saa og her med bortstæder og fæster til Hans Pedersen barnefødt i Langaa, Een min halve Bondegaard i Ørbeck, som Hans Hansen sidst paa-boede, og afdøde,/: skylder Hartkorn efter Nye Matricul — 6 tdr. 3 fdr. og svarer Landgilde Biug 4 tdr. Aure 4 tdr. 2 skp. 1 Gaas, 2 Høns :/ paa efterschrefne Conditioner, at hand den strax antager og fra Dato Svarer alle Kongelige Contributioner, som enten paabuden er, eller vorder, Item forretter sin hofning naar paabydies eller tilsiges.

Saa og Gaarden vel vedligeholder, samt Jorden i March og Bye dyrcher og giøder som det sig bør. Hvor imod hand annamer den i Gaarden forefundene Besætning, og same Gaard med ald sin rette tillæg i Ager og Eng, med ald anden rettighed, sin lifstiid schal nyde, bruge og beholde.

I det øfrige haver hand at rette sig efter Kongl. Lov og forordninger, og at være mig sin Husbond, og min Fuld-mægtig hørig og lydig.

Til Fæste betaler hand 34 Dr. hvor paa hand strax haver betalt 20 Sldr. Rester paa 14 Dr.

Til Bekræftelse under min Haand.

Ørbeckklunde, d. 21. December 1710.

M: Rosenvinge. (L.S.)«

Fæstebrevet er bekræftet af Anne Margrethe Wulff, Mathias Rosenvinges Enke, den 28. April 1719 og samme Dag underskrevet af Hans Pedersen.

Den i Fæstebrevet omtalte Hans Pedersen blev gift med Hans Hansens Enke den 1./11. 1711. Det er den eneste Kirkebogsmeddelelse, der er fundet angaaende Hans Pedersen. Han er saaledes ikke fundet død i Ørbæk inden 1780, og da Alderen ikke opgives ved Bryllupet, vides det ikke, hvornaar han er født. Det fremgaar af Fæstebrevet, at han er født i Langaa. Hans Hustru, Anne Clausdatter, der blev døbt 14./4. 1678, døde i Ørbæk Hospital og blev begravet den 7./5. 1754.

Ved Beregningen af Folkelønsskatten efter Forordningen af 22./9. 1710 nævnes det, at Hans Pedersen har en Tjenestedreng. Dennes halvårlige Løn andrager 2 Mark i rede Penge og Sæd, 3 Mark og 3 Skilling i Uld eller Linned og 2 Mark og 6 Skilling i Skopenge. Ialt 1 Rigsdaler 1 Mark og 9 Skilling, hvoraf 1/6 skulde svares i Skat, nemlig 1 Mark, 4 Skilling og 1/2 Hvid. Endvidere nævnes det, at Hans Pedersen »haver ellers hos sig Christen Jørgensen, en gl. affældig Karl 59 aar gl., som kand intet fortiene, og faaer ingen løn«. Denne Christen Jørgensen var sikkert Claus Jørgensens Broder.

Den 5. Maj 1740 kom Gaarden i den Slægts Eje, som nu har den. Paa denne Dato udstedtes følgende Fæstebrev til Niels Jørgensen fra Ørbæk:

»Jeg Anne Margrethe Wulff. Sl. Justitz Raad Rosenvinges til Ørbecklunde, gjør Vitterligt, at ieg haver Stæd og Fæst, Saa og hermed stæder og bortfæster til Niels Jørgensen Een min halve Bonde Gaard i Ørbeck, Som Hans Pedersen sidst iboede, Bestaaende af Hartkorn Nye Matricul 6 tdr. 3 fdk. Hvilcken halve Gaard med ald Dends tilliggende i Marck og Bye, bemelte Niels Jørgensen maa nyde bruge, og i sin Lifs tiid beholde, paa efterskrefne Conditioner. Nemlig.

1. at hand Gaardens Bygning, og ald Dends tilhørende, holder udi god Stand, og forbædrer som forsvarligt Kand være, I Rætte tiid, Giøder og Dyrcker sin Jord, med Piile og Frugttræers forplantning Vel fortsætter Gaarden, og intet af dends Vedkommende i Nogen Maade Til upligt forbruger.
2. At Hand i Rætte tiid svarer og betaler alle Kongl. Contributioner, som Allernaadigst paabudne ere, eller Vorder, yder sit Landgilde rigtig efter Jordebogen. Og forretter Sin Hovning. Naar paabydes. Udi alting hafver hand sig efter Kongl. Mayts Allernaadigste Lov og forordninger at Rætte og forholde. Og ellers at være sit Herskab og Dets fuldmægtig hørig og Lydig.

Ørbecklunde d. 5. May Ao. 1740.

Anne Margrete Wulf
Sl. Rosenvinges.

Dette som er Rigtig gienpart af mit Fæstebrev /: som ieg bekomet haver :/ lover ieg i alle Maade at efterleve.

Hvilket ieg med egen Haand Stadfæster.

Ørbechl. ut. Supra.

Niels N. I. S. Jørgensen.«

Niels Jørgensen blev døbt den 28./1. 1700 som Søn af Gaardmand Jørgen Pedersen og dennes Hustru, Anne Jensdatter. Han blev gift den 26./1. 1739 i Ørbæk med Mette Hansdatter. Hun var døbt den 10./6. 1714 i Ørbæk. Hendes Forældre var Gaardmand Hans Rasmussen og Hustru, Maren Rasmusdatter. Niels Jørgensen blev begravet den 5./10. 1766, 67 Aar gl. Hans Hustru, Mette Hansdatter, levede endnu ved Folketællingen 1787, da hun boede hos Sønnen paa Gaarden i Ørbæk. Hun blev begravet den 22./3. 1788, 74 Aar gammel.

Mathias Rosenvinges Enke, Anne Margrethe Wulff, døde 1752, hvorefter hendes Datterdatter og dennes Mand Niels Bang Himmelstrup fik Ørbæklunde. Ifølge en Anmærkning i en Fortegnelse over Hartkorn i Ørbæk Sogn fra 1778, blev Jorderne til Ørbæk By i 1753 omlagt og fordelt paa 25 Gaarde, der hver fik Hartkorn 7 Tdr. 3 Skp. 2.2/25 Alb., som de maatte svare Skat af derefter. Da Niels Bang Himmelstrup døde, giftede hans Enke sig med Casper Herman v. Heinen, der havde Ørbæklunde i 1766.

Der kendes kun een Søn af Niels Jørgensen, nemlig den Jørgen Nielsen, som fæstede Faderens Gaard i 1766. Herom meddeler Ørbæklundes Fæsteprotokol:

»Jeg Caspar Hermann von Heinen Til Hollufgaard og Ørbechlunde, Hans Kongl. Mayts. Stiftamtmand Kiendes og hermed gjør bekiendt at have Stæd og Fæst, Som ieg hermed Stæder og Bortfæster til Jørgen Nielsen, Barneføed i Ørbech Sogn og Bye, Een min Eiende Bondegaard sammestads Som hans Fader Niels Jørgensen sidst beboede og fradøde af Hartkorn nye Land maalings Matricul 7 tdr. 3 skpp. 2.2/25 Albm. samme Gaard med ald dens rette tillæg i Mark og Bye Jørgen Nielsen i fæst sin Livstiid skal nyde bruge beboe og beholde imod deraf til forfaldstiiderne at Betale alle Kongl. Allernaadigste Paabudne eller paabydende Contributioner, Ordinaire og Extraordinaire Landgilden efter Jordebogen til hvert Aars Martini leverer Byg 2 tdr. Haure 2 tdr. Eet Lam 2.de Giæs 4're Høns og 40 Ægh, Holder Gaardens Bygning uden Brøstfældig og den der til hørende Besætning uden mangel.

Samt udi rette tiider selv Dyrker, Giøder og Besaar Gaardens tilliggende Jord i Marken uden samme til upligt at bruge, langt mindre til nogen at bortleye. Som Fæsteren aarlig Forbedrer med Piler Frugttræer og Humle Kuhlens forplantning, og ligesom hans andre Naboer og medtiennere Forretter Hoverie af ægter og anden arbejde upaaklagelig, lader sig Hans Kongl. Maytz Allernaadigste Lov og forord-

ninger allerunderdanigst være efterrettelig mig som Hans Herskab eller Befuldmægtigede hørig og lydlig Att i mangl. af dette Fæstes forbyrdelse som uden indfæstning Fæsteren er accorderet.

Til Bekræftelse under min Haand og hostrøgt Signet.
Ørbecklunde dend 12.te November 1766.

C. H. von Heinen.
(L.S.)

Ligelydende Orriginal fæste Brev haver ieg i modtaget som ieg hermed Reserverer mig allerhørssommeligst i alle dets Ord, Puncter og Clausuler at efterleve.

Ørbecklunde Ut Supra.

Jørgen J. N. S. Nielsen.«

I 1769 arvede Casper Herman v. Heinenes Datter Ørbæklunde. Hun var gift med Carl Adolf v. Linstov, der var kendt som en stor Lystigbroder, hvis Gilder der blev fortalt om endnu Hundrede Aar senere. Derimod var v. Linstovs Ridefoged en meget lidt elskværdig Herre, der misbrugte sin Magt over Bønderne. Derfor kunde han heller ikke finde Ro i sin Grav. Til sidst blev han ma-
net ned i Brunsmosen.

Efter Forordning af 12. August 1773 blev hver Gaards Hovpligt nøje fastlagt, og der blev fastlagt et bestemt Antal »Gangdage« og »Spænddage« til alt forefaldende Arbejde for hver Gaard. En »Gangdag« var en Arbejdsdag for een Person og en »Spænddag« var en Arbejdsdag for een Person med et Spænd Heste. Alle Gaarde i Ørbæk By havde alle samme Hovpligt. Redegørelsen for, hvor meget Arbejde hver Gaard var pligtig at gøre for Hovedgaarden, gengives her med den originale Ortografi og behøver ingen yderligere Forklaring:

»Matriculs Nr. 26, Jørgen Nielsen.

Hartkorn, Ager og Eng	7 Tdr.	3 Skp.	0 Fdk.	2.2/25 Alb.
Til Kornets Rensning	21	Gangdage	1	Spænddage
Til Skovning af Bygningstømmer				
for Gaard og Gods	2	»	2	»
Til Skovning af Brænde	12	»	8	»
Til Tørve Skiær	8	»	3	»
Til Humle Aulen	4	»	1	»
Til Kornstakke i Laden at indbringe	3	»	3	»
Til overskydende Halm at sætte i Stak	3	»	3	»
Til Ladegaards Huusenes Reparation	4	»	2	»

Til Vandstæders Rensning	6	»	4	»
Til Fløtning for Sælger, Kjøber eller Forpagter	1	»	8	»
Til Feede Vahrers Bortkiørsel	1	»	8	»

Foruden foranførte i Forordningen benævnte Hoveriarbejde formodis at blive endnu fastsat og tillagt aarlig af hver Bonde visse Spænd og Gangdage til andet forefaldende uomgængelig fornøden arbejde saasom Kløver, Pattede (Potete = Kartoffel), Høe og Hamp Aulen, Pielens og levende Gierders Plantning, samt Vejenes Reparation udi Eenemærkerne med adskillige meere, som just ikke saa nøye kan Determineres, men dog anføres at være over Ensstemmende med den allernaadigste Forordnings Hensigt og Bydende«.

Ifølge allerede omtalte Oversigt over Hartkornet, som blev udarbejdet i Henhold til en Forordning af 20./10. 1778, blev Jorderne i Ørbæk By i 1777 udskiftet af Fællesskabet. Gaardene havde dog stadig samme Hartkorn 7 Tdr. 3 Skp. 2.2/25 Alb. I Løbet af Sommeren 1778 blev 4 af Ørbæk Bys 25 Gaarde flyttet ud paa deres respektive Marker; men det fremgaar ikke af Fortegnelsen, hvilke Gaarde det drejede sig om. I 1781 købte Lars Rasmussen Lange Ørbækklunde for 44000 Rigsdaler. Da han købte Gaarden, var Bønderne yderst forarmede; men Lange satte Fart paa Udflytningen af Gaardene og sørgede for, at de blev godt og solidt byggede. Han indførte ogsaa nye Dyrkningsmetoder saasom Kløveravl og Halvbrak. Dette resulterede i, at Avlen fordobledes i Løbet af faa Aar. En Gaard blev iøvrigt nedlagt af Lange og udstykket til Huslodder. Dertil kom, at han var en stor Velgører. Til hver Jul lod han saaledes en Kø slagte og give til Sognets Fattige tilligemed en hel Bagning Brød, ligesom han underholdt gamle og svagelige Mennesker, naar deres Sønner var i Krigstjeneste. I 1789 og de nærmeste Aar derefter udarbejdedes der en ny Specifikation over Hartkornet i Landets forskellige Sogne i Lighed med den, som var udarbejdet i 1778. Hartkornspecifikationen for Ørbæk Sogn er dateret den 4./3. 1791. Af denne fremgaar, at Jørgen Niensens Gaard er blevet udflyttet; men ellers rummer denne Hartkornspecifikation intet nyt om Gaarden. Som et af Forarbejderne til den nuværende Matrikulsordning af 1844 indsendte Godsejerne i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede Efterretninger om deres Jorder med Omtale af Dyrkningsmaader m. m. Efterretningen fra Ørbækklunde er dateret den 20./6. 1805. Det fremgaar af den, at 17 af Ørbæk Bys 24 Gaarde var udflyttede. Gaardene havde hver sin Mark i eet Stykke Jord. Dog havde alle Gaarde Andel i en lille Skovlod, hvorfra de

kunde hente Træ til Gærder o. l. Endvidere havde Gaardene i Fællesskab en ubetydelig Tørvemose. Der hørte ingen Skov til Byen. Dyrkningsmaaden var tre Aars Drift og tre Aars Hvile. Det Stykke Jord, som toges under Ploven, blev brudt, og det halve blev tilsaet med Byg, det andet halve med Havre. Bygmarken blev gødet saa vidt, som Gødningen strakte til. Det andet Aar tilsaaedes Marken med Rug og det tredje Aar med Havre udlagt med Kløver. I Ørbæk By var endnu ingen af Gaardene solgt, men det antages, at Gaardene vilde koste 2—300 Rigsdaler pr. Td. Hartkorn. Af samme Indberetning fremgaar det, at Frørup By var udskiftet i 1805, mens Eble By endnu havde Fællesdrift. Opmaalingen for Ørbæk Sogns Vedkommende til Matriklen af 1844 blev foretaget 1810. Af Matrikelskortet fremgaar, at Matrikel Nr. 8 a begrænses af Sognegrænsen mod Lindeskov i Ellested Sogn, og Maare Villumstrup Aa mod Vest, af Matr. Nr. 28 og 29 mod Nordøst og Nord, af Landevejen til Kastet mod Øst og af Matr. Nr. 8 b, 7 b, 7 c og 6 a mod Syd. Fra Aaen og skraat i sydøstlig Retning tværs over 8 a strakte sig et Stykke Eng. Matr. Nr. 8 b er et mindre, rektangulært Stykke Jord begrænset af Matr. Nr. 8 a mod Vest og Nord, mod Øst af Landevejen til Kastet og mod Syd af Matr. Nr. 7 b. Hele Matr. Nr. 8 var paa 1235210 Kvadratalen eller godt 88 Tdr. Land. Ved Opmaalingen beskrives Jordtilliggendet som en samlet Lod nordvest for Byen, hvorpaa Gaarden er udflyttet. Til Gaarden hørte desuden 1/16 af Matr. Nr. 55 og 1/19 af Matr. Nr. 56. Matr. Nr. 55 var en fælles Gjerdselhugslod sydvest for Ørbæk By. Hver Gaard havde en Andel her varierende fra 1/16 til 1/160. Lodden var paa godt 42 Tdr. Land. Matr. Nr. 8 havde altsaa godt 2.1/2 Tdr. Land her. Matr. Nr. 56 var Lysemose vest for Ørbæk By. Denne Parcel var paa godt 13 Tdr. Land. Heraf havde alle Gaarde 1/19 og alle Huse 1/228. Matr. Nr. 8 havde altsaa en god halv Td. Land Mose. Gaarden havde saaledes ved Opmaalingen i 1810 ialt 1281937.7/19 Kvadratalen eller ca. 91.2/3 Tønder Land. De to smaa Fælleslodder er senere skilt fra Gaarden.

Jørgen Nielsen blev født den 9./2. 1744. Han blev gift første Gang med Mette Clausdatter. Deres ældste Barn er født omkring 1780, saa det er sandsynligt, at de blev gift omkring 1779. Ved Folketællingen 1787 nævnes paa Gaarden i Ørbæk By foruden Forældrene tre Børn. Ældst var Datteren Karen, 7 Aar. Derefter fulgte Sønnerne Niels og Claus, der var henholdsvis 4 og 1 Aar gamle. Som før nævnt boede Jørgen Nielsens Moder paa Gaarden i 1787. Der var tre Tjenestefolk paa Gaarden, en Karl, en Pige og en Dreng. Mette Clausdatter blev dræbt ved en Eksplosionsulykke i 1789. Hun sad ved Ildstedet og diede sit Barn, medens hendes Mand, Jørgen Nielsen, stod ved Siden af med et Krudt-

horn. Pludselig faldt der lidt Krudt ned i Ilden, og Krudtet i Hornet blev som Følge deraf antændt, saa at Hornet eksploderede. Eksplosionen var saa voldsom, at Benet blev slaaet af en Gryde, som hang over Ilden, ligesom der blev slaaet en Rude ud. Hustruen og Barnet blev slynget ned paa Gulvet sammen med et andet Barn, der stod ved Siden af Moderen. Mette Clausdatter blev forbrændt paa Brystet og døde otte Dage efter. Hun blev 36 Aar gammel. Nogen Tid efter Mette Clausdatters Død giftede Jørgen Nielsen sig med Anne Olufdatter. Ved Folketællingen 1801 nævnes der to Børn af dette Ægteskab, nemlig Døtrene Mette og Maren, der var henholdsvis 8 og 6 Aar gamle. De tre i 1787 nævnte Børn af første Ægteskab nævnes ogsaa paa Gaarden i 1801. Jørgen Nielsen døde Juleaftensdag 1817 og blev begravet den 30./12. 1817, 74 Aar gammel. Anne Olufsdatter døde den 11./5. 1820, 61 Aar gammel.

Efter Anne Olufdatters Død udstedtes der Fæstebrev paa Gaarden til Niels Andersen fra Sentved. Det lyder:

»Undertegnede Leutenant og Proprietair Rasmus Lange til Örbecklunde, tilstaaer og herved vitterlig gjør, at have stædet og bortfæstet til Niels Andersen fra Sentved, den af Örbeck Bye udflyttede Gaard, som Jørgen Nielsens Enke Anne Olsdatter sidst udi Fæste beboede og fradøde.

Hvilken Gaard der staar for Hartkorn Ager og Eng 7 Tdr. 3 skp. 0 fr. 2.2/25 alb. med tilliggende Jorder og Rettigheder, ligesom den nu befindes og Formanden den havt haver, bemeldte Niels Andersen, maae tiltræde, nyde, bruge og udi Fæste sin Livstid beholde paa følgende Conditioner:

1. At han til rette Tider svarer og betaler alle mulige Kongelige Skatter og Contributioner ordinaire og extraordinaire, som enten nu ere, eller herefter allernaadigst paabudne vorder, og som af Gaardens eller dens Hartkorn skal udredes uden undtagelse i navnlig Maade, ligesom det og bliver en Selvfølge, at naar den forventede nye Matricul bliver sadt, da gjelder og alt under Post anførte hvad enten det nye Hartkorn bliver mere eller mindre end nuværende.
2. 2.det. Svarer han til hvert Aars Martini, eller naar paafordres, udi i Landgilde, 3 Tønder Byg, og 3 Tønder Havre, siger Tre Tønder Byg og Tre Tønder Havre som leveres hos en mig paavisende Kjøbmand i Nyborg eller Svendborg eller om forlanges her paa Gaarden, leverer desuden aarlig naar paafordres 1/2 Otting Aurits Smør, 1 Lam, 2 Giæs, 4 Stk. Høns /: eller om forlanges 8 Stk. Kyllin-

ger :/ og 2 Snese Æg, som alt præsteres i gode og sunde Vahrer uden mindste Paaklage, samt forretter sin Andel Hoverie promte naar paakræves, af hvad i Foreningen af 14. Martii 1792, og den nøjere Bestemmelse af 25. Febr. 1794, er vedtaget og bestemt og som af Gaarden hidtil er forrettet; alt efter den Fortegnelse, som ifølge Forordningen af 6te Decbr. 1799, dette Fæstebrev findes vedheftet.

3. Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarium haver Fæsteren efter vedhæftede Syns og Taxations Forretning, forsvarlig at vedligeholde og forbedre, uden Bryst eller mindste Mangel, selv gjøder, dyrker og besaar til rette Tider Gaardens tilhørende Jorder forsvarlig, uden noget deraf at bortleie, langt mindre at lade gandske frakomme, det være sig Tørveskjær, Gjerdsen eller andet, men samme i det Stæd aarlig forbedre, med Piile, Frugttræer, Humlekulers og 8 a 10 Favne levende Gjerders Plandting med videre.
4. 4.de. Skulde Ørbecklunde Ejer nu eller i Tiden blive tilsinds at brakke en Lykke, da er Fæsteren forbunden dertil at yde en forsvarlig Pløiidag naar forlanges.
5. Naar til hvad Ejeren maatte finde forgodt at lade Gaardens Bygninger Assurere i den for Landet almindelige Brandkasse, da forbindes Fæsteren herved til aarlig at svare og betale hvad der af den assurerede Sum maatte fordres.

Iøvrigt haver bemeldte Niels Andersen sig som en Fæster i alle Maader allerunderdanigst at rette, skikke og forholde efter Hans Majestets Lov og Forordninger og mig som hans Huusbonde, eller Beskikkede at vise vedbørlig Hørighed og Lydighed, alt under dette hans Fæstes Forbrydelse.

Den Accorderede Indfæstning er mig efter Accordt rigtig betalt.

Dets til Bekræftelse under min Haand og Segl.

Ørbecklunde den 10.de Juli 1820.

R. Lange.
(L.S.)

Læst inden Vinding Herredsret Løverdagen den 15. Juli 1820 og behørig protokolleret Fol. 238. testerer.

Moltke.«

Niels Andersen blev født i Ørbæk By. Han blev døbt den 18./1. 1784. Faddere ved hans Daab var Zidsel Lones Kone i Svindinge, Niels Dinesen, Maren Knudsen og Niels Soller i Risene. Ved Folketællingen 1787 boede han sammen med Moderen hos dennes Forældre i Ørbæk By. Ved Folketællingen 1801 boede han hos sine Forældre i Sentved By. Han blev konfirmeret Aar 1800. Ifølge Lægdsrullen for Ørbæk Sogn var han i 1806 62.1/4 Tommer høj, og han var da indkaldt som Artillerist. I 1810 laa han endnu ved sit Regiment; men i 1815 bor han i Sentved. Ved Sessionen i 1818 undlod han at give Møde, hvilket kostede ham 2 Rigsbankdaler i Bøde. Den 28. Oktober 1820 blev Niels Andersen 36 Aar gammel gift med den 28 aarige Mette Jørgensdatter. Vielsen fandt Sted i Kirken. Mette Jørgensdatter blev døbt den 15./7. 1792. Hun var født den 9./7. samme Aar. Blandt Fadderne ved Daaben var Niels Dinesen. Ved Meddelelsen om hendes Daab i Kirkebogen for Ørbæk Sogn omtales hendes Fader som boende i Gaarden ved Lung-selle. Hendes Fader var jo den Jørgen Nielsen, som ejede nuværende Matr. Nr. 8. Niels Andersen nævnes som Gaardmand i Ørbæk By ved Folketællingerne 1834, 1840, 1845, 1850, 1855 og 1860. Efter Folketællingerne var der 6 Børn i Ægteskabet, nemlig fire Døtre og to Sønner. Ældst var Døtrene Ane, Maren og Karen, der var født henholdsvis ca. 1820, ca. 1822 og ca. 1824. Derefter kom Sønnerne Anders og Jørgen, der var født henholdsvis ca. 1825 og 1827. Yngst var Datteren Birthe Maria, der var født ca. 1834. Ved Folketællingen 1834 var der tre Tjenestefolk paa Gaarden (2 Karle, 1 Pige), i 1840 kun 2 Karle. Ved Folketællingen 1845 var der ingen Tjenestefolk paa Gaarden; men en Sypige, Karen Pedersdatter, og et gammelt Almisselem, den 69-aarige Hans Henriksen, boede der. I 1850 var der en Tjenestepige paa Gaarden som eneste Tyende; men begge de voksne Sønner var hjemme. I 1855 boede den ældste Søn ikke paa Gaarden, og der var da baade en Karl og en Pige. Desuden nævnes et Plejebarn, den 9-aarige Lars Sørensen. I 1860 nævnes endnu et Plejebarn, nemlig den 5-aarige Knud Larsen, der var født i Gislev. Lars Sørensen var født i Ørbæk. Der var 1860 to Tjenestekarle og en Tjenestepige paa Gaarden. Niels Andersen døde som Aftægtsmand i Ørbæk den 26./12. 1863. Han blev 82 Aar gammel. Han blev begravet den 2./1. 1864. Hans Hustru Mette Jørgensdatter, døde 70 Aar gammel den 14./7. 1862. Hun blev begravet den 19. i samme Maaned.

Ved Matrikuleringen i 1844 fik Gaarden Matrikel Nr. 8, og Hartkornet sattes til 7 Tdr. 3 Skp. 2 Alb.

Kort før sin Død overlod Niels Andersen Gaarden til sin Søn, Jørgen Nielsen, der fik udstedt Fæstebrev paa Gaarden:

Løverdagen den 13. August 1864.

F æ s t e b r e v .

Salomon Lindegaard Lange til Ørbeklunde tilstaaer og hermed vitterliggjør at have stædt og bortfæstet til Ungkarl Jørgen Nielsen, den mig tilhørende Gaard paa Ørbek Mark med Matr. Nr. 8 som hans Fader Niels Andersen sidst udi Fæste beboede, men til ham godvillig afstaaet og frasagt haver.

Hvilken Gaard der staar for nyt Matr. Hartkorn Ager og Eng 7 Tdr. 3 Skp. 0 Fdk. 2 Alb. med tilliggende Jorder og Rettigheder, ligesom den nu befindes, bemeldte Jørgen Nielsen, maa nyde, bruge og udi Fæste, sin Livstid beholde paa følgende Vilkaar:

1. At Fæsteren til rette Tider, nøiagtig svarer og betaler alle mulige kongelige Skatter, og Contributioner, ordinaire og extraordinare, samt reelle og personelle Byrder som enten nu ere eller herefter allernaadigst paa budne vorder intet i navnlig Maade undtagen og som af Gaardens Jorder eller dens nye og Gamle Hartkorn skal udredes, og det hvad enten det er, eller paabydes Eier eller Fæster, og hvorunder forstaaelig den hele Land og Gammelskat er indbegreben, altsaa bliver det en Selvfølge heraf at Fæsteren udreder Gammelskattens aarlige fulde Beløb med 49 Rb. 3. Sølv ligesaa udreder Fæsteren alle mulige Skatter og Byrder af Gaardens Andeel i fælleds Tørvemosen Matr. Nr. 56.
2. Svarer Fæsteren til hvert Aars Martini, eller naar paafordres, udi Landgilde 10 Td. Rug, 10 Tønder Byg og 10 Tdr. Havre, skriver Ti Tønder Rug, Ti Tønder Byg og Ti Tønder Havre som leveres hos en af mig paavissende Kjøbmand i Nyborg eller i Svendborg, eller om af mig forlanges her paa Gaarden, samt desuden naar paakræves leveres aarlig $1/2$ Otting Aurits Smør, og i Smaaredsel 1 Lam 2 Gjæs, 4 Høns /: eller om forlanges 8 stk. Kyllinger /: og 2 Snese Æg, der alt præsteres i gode og sunde Varer uden mindste Paaklage. Dog saalænge Fæsterens Fader lever afgaar aarlig i Landgildet 5 Tdr. Havre, siger Fem Tønder Havre men efter dennes Død præsteres den fulde betingede Landgilde.
3. Svarer og betaler Fæsteren udi aarlig Hoveriafgift 18 Rd. siger Atten Rigsdaler Rigsmønt og 6 Td. Byg skriver Sex Tønder Byg, som betales efter hvert Aars Kapiteltaxt, og bliver Afgiften nøiagtig at erlægge saaledes:

18 rd. til 1. November. Resten 6 Tdr. Byg til 1.ste Mai, efter Kapitelstaxten, der er sat i Januarii Maaned samme Aar, og saaledes fremdeles hvert Aars 1.ste Maj og 1.ste November.

Den i Forordningen af 9. Marts 1838 Paragraf 3 hjemlede Udpantningsret reserveres til Inddrivelse af bemeldte Hoveriafgift.

4. Af Gaardens Assurancesumma og om forhøiet eller nedsat Omtaxation finder Sted af Bygningerne svarer Fæsteren heraf alle aarlige ordinaire og extraordinare Brandpenge som nu ere eller herefter paabudne vorder, ligesom Fæsteren i Anledning af Omtaxation hermed udreder alle forbundne Udgifter, og i Tilfælde af Gaarden afbrænder, da er det Fæsterens ufravigelige Pligt om det paastaaes igjen at opføre Bygningerne forsvarligt i alle Henseender hvortil han erholder Assurance-summen, da Eieren aldeles ikke paatager sig at bygge, eller noget som helst Ansvar herudi.
5. Fæsteren anskaffer og vedligeholder for egen Regning de til Gaarden henhørende lovbefalede Brandredskaber, samt holder Besætning og Inventarium forsvarlig assureret tilligemed hans øvrige Eiendele.
6. Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarium, Hegn, Lede og Vandløb, tilsvare Fæsteren ved Fratrædelse eller Dødsfald i den Stand, som han efter vedhæftede Skjøns og Overleveringsforretning have Samme imodtaget, og i Fæstetiden vedligeholder han Alt i forsvarlig og god Stand, uden Bryst og Mangel som det nu befindes.
7. Den Gaarden tilhørende Andel, eller Anparten i den fælleds Gjædseskov Matr. Nr. 55, Bøndernes Skov kaldet er forbeholdt af Eieren og afgivet til min fri Disposition med Fæsterens Samtykke, uden videre Godtgjørelse eller Reservation, og har Eieren saaledes overtaget Hartkornet og Gammelskatten heraf.
8. Ligeledes forbeholder Eieren sig af Gaardens 4 Tdr. Land geometrisk Maal fra Landeveien langs med Rasmus Rasmussens Hegn til en Huslod der afgives til min fri Raadighed 1. November 1864, hvorfor Fæsteren har erholdt Afslag i Indfæstningen og Landgilden.
9. Gaardens Jorder dyrker og driver samt gjøder og besaaer Fæsteren forsvarligt, intet deraf bortleie, eller til Upligt forbruge, langt mindre gandske lade frakomme, det være sig Tørveskjær, Gjerdsel, Steen, Høe, Halm el-

ler Andet, men samme i det Sted aarlig forbedre, og i Henseende til Hegnets Vedligeholdelse, Steengjerders Sætning samt den befalede Plantning af Piil og Humlekulers Lægning etc. bliver det Fæsterens Pligt at efterkomme Lovens Forskrifter.

10. Ifølge Forordningen 25. Marts 1851 Paragraf 7 er Jagtretten paa Gaardens tilliggende Jord og Grund forbeholdt Eieren, og saaledes Fæsteren aldeles uvedkommende.
11. Fæsteren svarer og præsterer den Aftægt til sin Fader Niels Andersen, hvormed de ere forenede uden Ansvar for Eieren.
12. Fæsteren udreder alle i Anledning af Fæstebrevets Udstedelse medgaaende Omkostninger.

Forøvrigt haver bemeldte Jørgen Nielsen sig som en Fæster i alle Maader allerunderdanigst at rette, skikke og forholde efter Hans Majestæts allernaadigste Love og Forordninger.

Udi Indfæstning er mig betalt 3600 Rdl. skriver Tre Tusinde og Sex Hundrede Rigsdaler Rigsmønt.

Det til Bekræftelse under min Haand og Segl.

Ørbecklunde den 13. August 1864.

S. Lange.«

Samtidig med Udstedelsen af Fæstebrev foretoges en Vurdering af Gaardens Bygninger, Besætning og Redskaber. Beretningen fra denne Vurdering hidsættes in extenso:

- »Aar 1864 den 1. August indfandt jeg underskrevne Gaardeier H. Pedersen af Frorup og Gaardfæster A. Hansen i Ørbeck, i Gaarden, der har Matr. Nr. 8 paa Ørbeck Mark, Ørbecklunde Gods, for i Overensstemmelse med Forordningen 8. Juni 1787 og 9. Marts 1838 samt Lov af 19. Februar 1861 for at foretage en Overlevering og Skjønnsforretning af bemeldte Gaards Bygninger, Besætning og Inventarium til
- Overlevering til den nye Fæster Jørgen Nielsen.

Gaardejer H. Pedersen er valgt af Godseier Lange og A. Hansen af Fæsteren selv, saa var og tilstæde Godsforvalter Bering og Fæsteren Jørgen Nielsen, hvorefter vi foretog Forretningen saaledes som følger:

A. Gaardens Bygninger.

1. Stuehuset, beliggende i Nord, bestaaende af 14 Fag Eeg, under og Fyr Overtømmer, murede Vægge med raa

Steen, 2 Skorstene og 1 Ovn, Straatag og Rygningstræer, med Bræddelofte indrettet 4 Fag til Storstue med Fjellegulv, 2 Fag til Sovekammer, 1 Fag til Forstue og Kjøkken, 3 Fag til Dagligstue og Kjelder, 4 Fag til Bryggerhus forsynet med fornødne beslagne Døre og Vinduer.

Er i alt forsvarlig Bygning.

2. Østen Længde 15 Fag, blandet Under og Fyr Overtømmer, murede Vægge med raa Steen, Straatag, indrettet 3 Fag til Huggehus, 5 Fag til Kornloe, 3 til Tærskeloe og 4 Fag til Kornlad, forsynet med beslagne Dørre.

Forsvarlig Bygning.

3. Sønden Længde 10 Fag samme Slags Materialier som forrige Længde, murede Vægge med raa Steen, Straatag og Rygningstræer, indrettet 2 Fag til Portindkjørsel, 3 Fag til Kornlade, 3 Fag til Tærskelo og 2 Fag til Vognremise, forsynet med fornødne beslagne Dørre og 1 Port.

Forsvarlig Bygning.

4. Vesten Længde 18 Fag blandet Over og Undertømmer, murede Vægge med raa Steen, Straatag og Bygningstræer, indrettet 2 Fag til Koehus, 1 Fag Fodergang, 3 til Heste og Koestald, samt Karlekammer, 2 Fag til Foderloe, 3 til Hestestald, 2 Fag til Faarehuus, 5 Fag til Svinestic og Rullehuus, forsynet med beslagne Dørre, som dertil fordres.

God Bygning.

Derefter foretoges Skjøn over:

B. Besætning og Inventarium:

1 bruun Hest 10 Aar ansat til	150 rd.
1 mørk Hoppe 12 Aar ansat til	100 »
1 bruun blisset Hoppe 6 Aar	150 »
1 mørkebrun Hest 4 Aar	150 »
1 bruun 2 Aars Hoppe	100 »
1 mørkstjørnet aaringe Klod (Plag)	90 »
1 Færredsvogn med Fjelle og State og alt Tilbehør	45 »
1 Arbejdsvogn med Fjelle, Høsthager og alt Tilbehør	30 »
1 do. do.	20 »
2 Sæt Seletøi	16 »
2 Plouge	16 »
2 ottebuldede Harver med Jerntænder	8 »

Summa.... 875 Rd.

Forestaaende Besætning og Inventarium er tilstrækkelig til at drive Gaardens Avling med videre paaliggende Ægter, og befandt vi, at det fornødne Føde og Sædekorn, som for 1 Aar vil medgaae, var tilstæde i Laden, hvilket Fæsteren erklærede at have imodtaget, forresten tilstod Fæsteren at have modtaget Gaardens tilhørende Hegn, Lede og Vandløb i forsvarlig Stand, samt at tilsvare de nu befalede Brandrequisiter, som hører til Gaarden at udrede.

Forestaaende Overleveringsforretning have vi foretaget efter vor bedste Skjønnende og Overbevisning.

Det bekræftes med vore Underskrift.

H. Pedersen.

Anders Hansen.

Imod denne afholdte Skjønns og Overleveringsforretning have vi Intet at erindre.

N. B. Bering.

Jørgen Nielsen.«

Jørgen Nielsen blev født den 8./7. 1827. Han blev hjemmedøbt samme Dag og fremstillet i Kirken den 5. August samme Aar. Faddere ved Daaben var Margrethe Madsdatter fra Maare og Gaardmændene Rasmus Andersen, Rasmus Rasmussen, Rasmus Risene og Niels Jørgensen, alle fra Ørbæk. Ved alle Folketællingerne fra og med 1834 til og med 1860 nævnes Jørgen Nielsen som boende sammen med sine Forældre paa Gaarden i Ørbæk. Den 25./10. 1862 blev han i Ellested gift med Johanne Marie Larsen. Johanne Marie Larsen blev født i Ellested i 1840 som Datter af Gaardmand Lars Hansen og Hustru Kirsten Jørgensdatter. Hun nævnes i Folketællingerne 1845, 1850, 1855 som boende hos Moderen i Lindeskov i Ellested Sogn. Jørgen Nielsen og Johanne Marie Laursen havde efter Folketællingerne 6 Børn nemlig Mette Kirstine, født ca. 1865, Niels, født ca. 1867, Laurine, født ca. 1869, Lars, født ca. 1871, Hans, født 1874 og Anders, født 1877. Ved Folketællingen 1870 var der foruden Husbonden og dennes Paarørende en Tjenestepige og to Tjenestekarle paa Gaarden. I 1880 var Forholdet det samme. Da boede endvidere Jørgen Nielsens Svigermoder paa Gaarden. Ved Folketællingen 1890 var Sønnen Niels Tjenestekarl paa Gaarden; Sønnen Hans betegnes som Tjenestedreng, medens den yngste Søn, Anders, betegnes som Søn. Datteren Laurine var Tjenestepige paa Gaarden i 1890. De to andre Børn nævnes ikke. Der var desuden en Tjenestepige, som ikke hørte til Familien. Alle Børn nævnes i Folketællingen 1880. Jørgen Nielsen døde 64 Aar gammel den 13./11. 1891. Hans Hustru, Johanne Marie Larsen, døde den 12./5. 1907, 67 Aar gammel.

Jørgen Niensens Søn, Anders Nielsen, købte Matr. Nr. 8 a (6 Tdr. 7 Skp. 2 Fdk. 2.1/2 Alb. Hartkorn) af Godsejer Lange paa Ørbæk-lunde. Skødet er dateret den 16./6. 1908, og det er tinglæst den 27./6. samme Aar. Købesummen var 50.000 Kroner. Anders Nielsen var født 23./9. 1877.

I 1910 købte Anders Niensens Broder Hans Nielsen Gaarden for 40.000 Kr. Skødet er dateret den 26./3. 1910 og tinglæst den 2./4. samme Aar.

Hans Nielsen blev født den 1./8. 1874. Han blev 14./10. 1904 gift med Karen Sofie Nielsen.

Hans Nielsen											Proband																												
Johanne Marie Larsen					Jørgen Nielsen						Foreldre																												
Kirsten Jørgensdatter			Lars Hansen		Mette Jørgensdatter			Niels Andersen				Bedsteforeldre																											
		Karen Rasmusdatter		Hans Justsen		Anne Olufsdatter		Jørgen Nielsen		Anne Nielsdatter		Anders Nielsen		Oldeforeldre																									
		Kirsten Rasmuedatter		Rasmus Rasmussen				Mette Hansdatter		Niels Jørgensen		Karen Rasmusdatter		Niels Dinesen		Maren Andersdatter		Niels Andersen		Tippoldeforeldre																			
								Maren Rasmusdatter		Hans Rasmussen		Anne Jensdatter		Jørgen Pedersen				Anne Nielsdatter		Dines Philipsen		Ide Margr. Pedersdatter		Anders Pedersen		Sidsel Pedersdatter		Anders Jeppesen		Tiptippoldeforeldre									
										Rasmus Smed		Birthe —								Niels Zohnesen		Mette Knudsatter						Inger Pedersdatter		Peder Søfensen		Karen Hansdatter		Peder Jørgensen		Karen Andersdatter Lang		Tiptiptippoldeforeldre	

